

Eer ende

CLAGHT-DICHT:

*Ter Eeren van den lofweerdighen Constrijken
ende Gheleerden*

HENRICUS GOLTIIUS,

Constrijken Schilder, Plaetsnijder, ende
Meester van der PENNE.

Overleden tot HAERLEM, den 29. December
Anno 1617.

Door BALTHASAR GERBIER

*Uyt Floras soete schoot, de Bie haer heunich gaert
Waer uyt de Spin oock treckt, haer gift en boosen aert.*

In 'sGRAVENHAGHE

Ghedrukt, By Aert Meuris, Boeckvercooper, woonende
inde Pape-straet, inden Bybel, Anno 1620.

ERRATA.

Nota, letter B fol. II. vers 17, in plaetse van Boom, leest Born'. fol 12, vers 8.
voor Croon leest Creon. fol. 13 vers 11. voor maer, leest naer. fol 16. vers
30. voor pugt leest pocht. Letter C. fol 22. vers. 31 voor vervaert, leest
vervoert.

Aen den Eedelen, Ernvesten Heere,
Mijn H E E R E

NOEL DE CARON,

Heere van Schoonewaele, Ridder, ende
Ambassadeur by de Conincklijke Majesteyt van Groot
Brittannien, van weghen de Eedele Hoog. Mog.

H E E R E N S T A T E N van de veree-
nighde Provincien

MYN Heere hebbende
ghemerkt, dat (boven alle de Deughden
waer mede U.E. begaeft is, ende de Eer
die U.E. toecomt voor alle de ghetrouwe
diensten, die U. E. het vrome Vaderlandt bewesen
hebt, soo ten tijden van de hooghe-lofwerdighe
Coninginne ELISABETH, als tot in de gheluckighe
regheringhe van dien grooten IACOBUS, die op
aerden gheen ghelijck en heeft, waer voor u in den
Hemel een onsterffelijcke Croone bereydet werdt) U.
E. een voester-Heer ende Minder van de Conste is, waer
van ghetuygen zijn menighe schoone stucken, die U. E
niet sonder groote kennisse ende opmerckinge
vergadert heeft, waeromme ick niet laten can, U.E dit
cleyne

verhael

verhael van den Naem, loff, ende wercken van *Henricus Goltius* op te offeren, het welcke ick hope U.E. niet minder behaghen sal, als sijne wercken U.E. aenghenaem sijn. De Constenaers die hier beneffens sijn ingevoeght (waer van U.E van meeste seer schoone wercken heeft) neffens de onsterffelijck Faem verbreydé uwen loff, ende wensche ghelijck ick doe, dat U.E langh in voorspoet tot Godes Eer leven moght.

Dien ick bidde my verleenen te wesen.

U.E.

dienstwillighe Dienaer

Balthasar Gerbier

Londen.

Denckt niet¹ 't Phantasos zy, oft Ikelos zijn maet
 Die droomen setten uyt als Morpheus opslaet
 Zijn dick' Emblemata; vol sinnen, die doen dwalen
 De gheen die naer den Schijn en 't lichaem niet en talen:
 Te spelen hier haer rol, in 'tgheen eerst wert verhaelt,
 't Welck Fama tot een eer in haren Tempel maelt:
 Richt an selfs dit ghebouw, voor een heer'lijcke cieringhe,
 't Gheen anders maer en is een Poëtisch' versieringhe.

Een Tempel was bereyt, voor 'tkriecken van den dagh,
 In 't Landt dat wel den naem *Remora*² voeren mach.
 Veel Nimphen quamen daer, die vlochten groene Cranssen,
 Oft *Venus* met haer Rey daer soude comen danssen;
 Maer siende 'tswart ghewaet, 'tgheselschap vol van sucht,
 Besloot ick, desen staet en comt niet uyt de Lucht:
 'kDacht van *Cocytus* vloet en *Phlegetontis* Stroomen
 So is dees' droeve schaer hier op dit oort ghecomen,
 Soo haest vielt my niet in, oft daer verscheen een Rey
 Een droeve Const-Goddin³, met duysent an haer zy:
 Die men liefhebbers noemt, en wierd eer'lijck ghedraghen,
 Niet op een houtte Coets' maer door veel eed'le Graven:
 Sy die in 'tgulde Choor van Iupijn heeft ghewrocht
 Van d'eerste Eeuwen af, an sints heeft voorts-ghebrocht
 Soo meen'ghen cloecken⁴gheest, die sy mild heeft ghegeven
 Den middel, en de gift, waer door sy zijn verheven,
 „Door gheest die sich in 'thoofst alleen'lijck niet en sluyt
 „Maer die met eenen loopt ten eynd der vingh'ren uyt.
 Dit Beeld was heel omgort met lampers, 'tcleet van rouwe,
 De *Fama* blies voor haer, dees 'Nimph' dees waerde vrouwe
 Dees' voesters' van de Const, 'twoordt bleef in haer trompet,
 Want meest een grooten vrouw' de Tongh' haer spraeck belet.
 Dees

¹ Phantasos ende Ikelos zijn bedieders der droomen.

² Hollandt.

³ De teecken-const die van Princen en Coningen ghedragen ende onderhouden werdt.

⁴ Bezaleel van de Stamme Iuda, Ahaliab van de Stamme Dan, sijn met de Constver-rijckt, ende van den Geest Godts vervult gheweest tot des Heeren werck. Exod. 35. 30.

Dees' Vrouw' beweent 'tverlies van hare grootste eere,
 Van haren liefsten vriendt, van haer heyl en haer Heere,
 Van hem die haren Naem soo schoon en hooch verheft,
 Dat sy schier d'Roomsche eer in weerden overtreft.
 Veel Maeghden volghden haer, de eerste droegh' in handen
 De cool⁵ daer Iupijn selfs ! med' teeckent aen sijn wanden,
 Aen sijne feestingh' zael', het snoode blinde wicht,
 'tWelck niet soo waer en is als men 'tvindt in den Dicht.
 De tweede Maeght verschijnt met witte Swane veren.
 De derde draeght een spits een graef-stift t'sijner eeren.
 De vierde brenght den inct, den passer, 'tparkement:
 Soud' ick't beschrijven al 'ken sach des tijts gheen endt.
 Die van *Parnassus* top daer quamen anghetreden,
 Met⁶ seven Cranskens groen on haer ghewyde leden,
 Die 'toff'ren hem ten dienst, daer by een Lauwer Croon,
 Die op 'thooght van sijn Tomb' zy stelden voor sijn loon.
 Hun bleeck-vervich ghelaet dat deed' een yder speuren
 Dat het was recht in ernst dat sy daer quamen treuren:
 Om 'tLijck dat hem besloot, en uyt hun armen toogh
 Die van den tijdt sijns Cribs haer soete Borsten soogh.
Natura d'oude Vrouw soo 'tscheen had' oock berouwen,
 Dat sy hem niet en had' in 'tlevē connen houwen.
 En aen de rechte handt ô wreede susters dry,
 Ghy ghier' ghe Parken snel, soo volght ghy op een Ry;
 Seer vrolick van ghelaet, te schoonder zijn de bloemen
 Daer van t'meer vreughden is die eyghen u te noemen,
 Ick merck ghy pochter op, ghy swiert met hooghe moet,
 U *Fatum* is u wit, u vreught Cocytus vloet,
 En sleept by uwen steert de uytgheteerde vrouwe
 De deel'we Nijdicheyd, t'vermeerd'ren hier den rouwe,
 Sy⁷ moet daer oock by sijn, oft 'tvaendel waer niet vol,
 Van *Cain* in ons Graff soo plaeght ons dese Col.

Dit

---

⁵ De teecken-Cool.

⁶ Sijne Iaren.

⁷ Hoe de Nijdicheyd de mensche al volght tot in het Graff.

Dit laest' vertreck van rust door Gheesten cloeck als Goden
 Ghedraghen wert in staet, den Consten speelghenooden
 Die volghden t'sijner eer, met menigh' gheest verselt,
 Die soo an sijne Tomb' als in 'tDicht zijn ghemelt.
 Met dat het wert ghebracht ter plaets daer men 'tsou stellen,
 De tranen rolden neer, men hoorde daer vertellen
 Van sijn Deught en weedy met men'ghe droeve clacht
 D'een wijt het *Lachefis*, en *Natura* veracht.
 Met een droevighe stem sijn 'tsamen uytgheborsten,
 Daer leyt d'eer van ons Nimph, met recht sy segghen dorsten
 De eer van dese gift, de eere van ons Beeldt,
 Den cloecksten die Natuer hier in heeft opgheteelt.
 In 'tcort verschenen daer een weerde rey van Gheesten,
 Tot cieringh van sijn Tomb', den minsten als den meesten
 Die wilden daer om strijdt de handen setten aen,
 Op dat men segghen mocht, *dat is van hem ghedaen*.
 Dry ⁸ susters gaven 'twoort, vol macht en vol van reden,
 En spraecken als hier volght: wy willen die besteden
 Dewelck de daet verselt, op dat hun cloecke handt
 Treft van dit wit den sin, het mergh en het verstandt.
 Wy kennen sijne Deught, van outs wy hem verselden,
 En zijn de gheen die hem al het gheheym vertelden
 Van welstant en vernuft, en roept niet licht'lijck mijn,
 Want *Aglaa*, *Euphrosine*, en *Thalia*, wy sijn.
 Daerom niemant sich rept, een ⁹ Gheest wy nu vertoonen,
 Die niet comt van 'tghemijn, noch haeket naer de Croonen
 Van een'ghe aertsche Schaer, maer die vol Hemels douw
 Ghenoot in zijn gheboort de giften van een Vrouw.
 Een hemelsche Goddin! bestierster der Olimpen,
 Die *Momus* spijt sijn Hert met recht niet can beschimpen,
 Goddin die *Iupijn* selfs in sijne herss'nen droegh,
 En die den Diamant met crachten daer uyt sloegh.

Die

---

⁸ Die dry Gratiën.

⁹ Wensel Coeberger Architecteur ende Schilder van sijn Alteze, tot Brussel.

Die heeft hem inghestort die vloeden haerder zeghen,
 Sy heeft hem opghequeect, en langs de witte weggen
 Van wijsheyts diepen Born selfs met de handt gheleydt,
 Waerom dat wijdt en breet sijn eere werdt verbreydt.
 De cracht van 'tRomsch' Climaet heeft hy al vroegh gesogē,
 'tMergh-aeder van de Const heeft sijn jonckheyt bedrogen,
 Met rijppe manheyt vroom, om soo sijn ouden tijdt
 De Const-Goddinnen al te off'ren op met vlijdt.
 De Const-Goddinne selfs hem stierde sijne handen,
 Wanneer vol vyer, vol lust, in verr', en vreemde Landen,
 Met sorgh en arbeyt groot soo seker heeft gheset
 D'*Antijcken* op 'tpapier, dat daer niet aen en let
 Dan 'tlevē en 'tghevoel, *Pictura* hy hooch minde,
 En deed' dat 'tNederlandt zijns tweede niet en vinde,
 Mitsgaders wijsheyts gift de welck' hem Iupijn sandt,
 Die hy niet voor hem hout maer deelts' aen 'tVaderlandt.
 'tWelc hem den Oegst sijns tijdts vol schoon' en rijppe aed'ren
 Van onsterflijcken Naem, gheluckich doet vergad'ren,
 Dat hem maect naer den wensch een *Wenssel* in der daet,
 Een wensch van eenē Geest, g'lijc wensch sijn naem omvaet.
Wenssel Coebergher ist die wy dry u toe-schicken,
 Om dat hy rijp van sin de Gheesten soud' uytpricken,
 Die 'taenvanck machtich zijn van dit voornaemd' stuck werck,
 Al waer hy yeder een sal plaetsen in sijn perck;
 En slaen met ernst voor-by die blassers die steeds blasen:
 Dewijl de volste zijn de vaten die minst rasen.
 Van sijn loff swijght mijn Dicht, mijn *Musa* met ootmoet
 Eert wel den hoghen Berch, maer buyght sich by de voet:
 En wensch' *Apollo* wil sijn weerdy selfs beschrijven,
 Want mijn Dicht is te schrael, den Inct en wil niet drijven,
 Dewijl *Pallas* hem maect so hooch en wijt vermaert,
 Mijn *Musa* sijnen Loff te singhen is vervaert.

Hier

Hier stelt hy boven aen een ¹⁰ Phoebus vol van stralen,
 Hier is een cloecken Gheest dien ick niet can afmalen,
 Hier staet een, d'eerst van al, die vol Const 'tvoorhoofd verght
 Aen allen die hier zijn, aen dees' zijd' van 'tGhebergh:
 Die toont sich als een heldt, die niet een heeft to dencken
 Dat cortheyt van het Tijt hem Const oft gheest sou crencken,
 Biedt hier sijn rappe handt, en beeld daer af seer cloeck
 Een *Emblema* vol sins, op eenen grooten doeck.
 Daer swierdt sijn snel ghesicht! den borstel wil hier baren,
 Niet een beeldt twee oft dry, maer in een stondt veel scharen,
 't En is het Pinceel niet, het is sijn rijpen Gheest
 Die noyt gheen vorm en slaet van ander lieden leest.
 Hier maelt hy af den Berch waer Apollo sijn snaren
 Laet drillen in den strijdt, daer *Pan* cruypt uyt sijn blaren,
 Met sijn *Satyr*'schen hoop daer 'toordeel is ghegaen,
 Wie dat van beyden heeft het alderbest ghedaen.
 Hier beeld hy Constich by de neghen wijse Maeghden,
 Daer toe d'onheyl'ghe Rots' daer *Andromeda* claechden,
 En duysent dinghen meer, ghehaelt uyt d'Heydens hoeck,
 Waer van men vint vervult soo menigh' schoonen boeck.
 Daer naer neemt hy sijn vlucht naer s'Hemels heyl'ge wegen,
 En stelt veel sinnen voor in 'theylich woord beschreven,
 Soo werd tot d'hoochste eer des overleden loff
 De *Passy* afghemaelt, vol mergh, vol constich stoff.
 Doch 'tgeen hier 'tschoonst' verschijnt zijn ses seer groote stucken
 Die Nijdichey'thoof't biên, en Momus 'tMom afrucken,
 Wett daer u Tanden op ghy broeders in de Can,
 Ghy Coppen vol van wint, stom' bocken voor de Man.
 Dit is het eerste deel, waer in men licht can mercken
 Dat hare schors' omvaet de uytgekipste wercken,
 Dien hy voort heeft ghebracht, en die hier zijn gesteldt
 Op dat soo wel mijn Dicht, als *Fama*, daer van meldt.

Maer

---

¹⁰ Pieter Paulo Rubens, tot Antwerpē

Maer sacht wat, spalt, oft swart, laet dijn pinceel nu vloeyen,
 't Schijnt oft droefheyt moet zijn dat op dees' gront sal groeyẽ,
Cipres, Atropos cruyt, woelt hier op dese Strandt,
 'kEn sien den Lauwer niet hier spruyten uyt dit Landt.
 Het is een teghendeel, hier wilt *Charon* verschijnen
 Met sijn ghelapte Boot, wie sou schier connen pijnen
 Te schrijven van den hont, daer comt hy aenghestoeyet,
 Crom-rugglich door het nat van *Acheron* ghegroeyet:
 Daer loopt hem 'tsweet van 'tlijff, daer siet den bul eens hijgẽ,
 Om sijn Ziel-flockigh schip door dese vloet te krijghen.
 Versinckt vry onderweegh, naeckt hier noyt met u schuyt,
 Maer smooret in de *Sticx*, hier is voor u gheen buyt.
 Noch drijft hy dapper aen, wat baet ghy sult doch¹¹ wenden,
 Want dien waer ghy naer tracht is vry van u ellenden,
 Ghevaren door de Locht, en rust, in vreed' in vreught,
 De Heerlickheyt besit, by 'tCentrum van de Deught.
 En siet den calen cop, hoe slecht dat hy sal wijcken,
 Hoort hoe hy brullen wil als ledich hy moet strijcken,
 Sijn leden zijn ghereckt, vol cronckels is sijn huyt,
 'tIs *Rubens* cloecken Gheest die dit al beeldet uyt.
Charon gheen spiren heeft, gheen soo mismaeckte fronsen
 Oft sijn handt plant het recht met een veegh of twee gonssen,
 Soo dat wie sijn werck siet denckt stracks dat het al leeft,
 Wat dit sijn Gheest, sijn handt, en sijn Pinceel ons geeft.
 Met recht soo heeft de *Faem* hem in dit stuck verkoren,
 Dewijl de Const met hem schijnet te zijn gheboren.
 En dat daer niemant is die 'twesen soo uytbeelt,
 Waer door elcke Figuer haer rechte rolle speelt,
 Maer terwijl ick verhael, hy is my al ontvloghen,
 Mijn Pen die cruypt vast voort en volght hem met de ooghen,
 Hy eyndicht nu dit werck, *Charon* sijn lappen light,
 Ontmoetend' op dit pas niemant die voor hem swight

Siet

---

¹¹ Hoe den poetischen Heydenschen Caron, aen Goltius gheen cans en heeft, waer van sijn eynde en godtsalich stervẽ een goet bewijs van geweest is, dienende tot wederlegginghe aẽ de quade gerucht makers en faem-roovers.

Siet wat een soete strael van *Balen* hier doet schijnen.¹²
 Siet hoe dat men' ghen gheest sijn eer t'uytsetten pijnen,
 Siet hoe van allen cant de gheesten sijn versaemt,
 Gheluckich t'leven was, wiens doot wert soo befaemt.
*Bloemart*¹³ verschijnt hier ooc, die, g'lijc de bloemkens bloeyē
 Van lout're lief'lijckheyt, doet hy 'teel Pinceel vloeyen,
 Met een aenlockingh' soet, met aerdicheyt, met Const,
 Ghelijck van bloemen aert, toont hier sijn soete gonst.
 Stelt aen dit werck sijn handt, wat hy daer sal oprichten
 De *Faem* t'verbreyden sal, veel beter dan mijn dichten.
*Cornelis*¹⁴, Haerlems borst, sich oock niet t'soecken maeckt,
 Want in dit perck van Eer hy yv'rich is gheraeckt:
*Raeuwaerts*¹⁵ gaf hem den bandt om sijn hoofd med' te cieren,
 Doen hy de Const-Goddin op 'talderbest ginck vieren,
 Den Crans hem wel bedijt, die vrientschap toont in noot
 Oock vrientschap weer gheniet, 'tzy voor oft naer de doot.
 Siet wat *Tritonsch*' gheslacht hier yv'rich ooc moet comen,
 Wiens vinnen handen sijn, die drijven stille stroomen,
 Tot aen de bleecke Maen hy *Neptun* wel verheft,
 Oft dat sijn dulle voeght des Afgronts bodem treft:
 Doch met een stillen Trom, hoe grauw hoe wreet sy brullen
 De Minders sonder vrees daer med' hun Camers vullen,
 'tIs *Vroom*,¹⁶ het mach wel zijn, maer stoffeersel uytt'
 Dat hy van men' ghe Zee ghehaelt heeft goeden buyt.
*Cornelis Claessen*¹⁷ volgt, met yver, niet ten schijne,
 G'lijc 'tsonm'ge om wel-staens wil voor t'lest' sich laten pijnē
 Te leyden hem naer 'tGraff, en dincken hunder Haen
 Te wesen Coninck, nu den Camper is ghegaen.
 O Heyl'ghe soete Liefd' hoe zijt ghy wech ghetoghen,
 Soo veer, soo veer, dat wy u schaduw' nauw be-ooghen,
 'tBlijckt claer'lijck, men'ghe u so selden wel ontfanght
 Dat ghy d'Aerdt en ons haet, en naer dijn woonsté langht.
Liefd'

¹² Hendrick van Balé; tot Antwerpen.

¹³ Abraham Bloemaert, tot Utrecht.

¹⁴ Cornelis van haerlē.

¹⁵ Raeuwaerts was eenen grooten liefhebber die Cornelis met eenen Peerelen bant vereerde.

¹⁶ Vroom, tot haerlé, een Constrijké Zee en Scheep-Schilder

¹⁷ Cornelis Claessen Constrijké Scheep-Schilder tot haerlé.

Liefd' sterft en scheydt van ons, Haet haect by ons te leven,
 Door dien dat yeder een haer vry ghelach wil gheven,
 s'Is al'sins willecom, het is een vuyle Bruydt
 Waer meed' den Minnaer noch seer slecht sal comen uyt.
 Ey Liefd' keert wederom, soo u som'ghe verlaten
 Wilt om der vromen wil onser¹⁸ Gheclim niet haten,
 Brengt d'Aerd' veel oncruyt voort, dat niemant deugd' en doet
 Siet hoe dat *Velden*¹⁹ noch goe vrucht draeght, en *veel voet*:
 Des *Velden* soete borst! doorloutert van u stralen
 Wil neffens men'ghe meer seer yv'rich u onthalen,
 En toonen hier sijn gonst, hy uyt sijn Liefde wis
 Die s'anders loff verbreyt, die selfs een Rabbi is.
 Van *Dijck*²⁰ draeght liefdes vrucht, schut af Nijdicheyts stromē
 Gedooght niet dat haer schuym op sijnen gront soud' comen,
 Maer maelt, maer singht sijn loff, bewijst hem dienst en Eer,
 Hem volght noch een ghedrangh van duysent gheesten meer:
 Een lofweerdighe schaer d'eer d'Amstels rijcken oever,
 Die hier met een *Pinas*²¹ zijn t'saem ghecomen over,
 Blaes op Triton, blaes op, Orpheus singht hun eer,
 Want ick maer met een swinck hun t'samen groet van veer.
 Vry van haet ofte gonst ick hier haer Namen melle,
 En wensch' t'hem niet en belght dien ick den laetsten stelle,
 Waer is begin, is eyndt, soo 'tyemandt quetst oft lett',
 Schrab sijnen naem vry uyt, en hem den eersten sett.
 Ick wenst' het mogh'lijk waer om geen scheel oogh te maecké,
 Dat hare namen t'saem in een wordt conden raken,
 Maer dat is nu om niet, het valt dan soo als't mach,
 Want stond' ick op dit punct ick noyt gheen eyndt en sach.
 Hier *Badens* berst eerst uyt, reen dwingt my hem te noemen,
 De vrienden in den rouw voor vreemden binnen comen:
 Hy was sijn liefsten vriendt, noyt d'Amstel hy betrat
 Oft *Badens* d'eerst van al hem yv'righ wil'com bat..

Siet

---

¹⁸ Twoort gheclim voor Climat.

¹⁹ Van de Velde, cóstrijcken Schilder tot Haerlé.

²⁰ Floris van Dijck, cóstrijcken Schilder in s' Gravenhaghe.

²¹ Pinas cóstrijcken Schilder tot Amsterdam.

Siet wat de Deught niet werct, de Consten zijn veel waerdich,
 Maer hy treft d'hoochsté prijs die sich steeds toõt goetaerdich,
 En Nijdicheyt niet voet, Deught t'hem weer rijck'lijck loont,
 En hem op 'tonverwachst met hare Cranssen croont.
Lastman,²² d'eer d'Amstels voet, die wil ick hier aen voeghen,
 Op wiens Const 'tweeld'rigst oogh moet sterren met genoegē
 Liefhebbers sit vry neer, en met aendacht eens siet
 Oft niet der Consten mergh *Pictura* u daer biet.
*Nieuwlandt*²³ yv'righ verschijnt, sijn gonst hier wil bewijzen,
 G'lijck Const sijn Gheest verrijckt en sijnen Naem doet rijsen,
 Hebt ghy uyt 'sHollandts Thuyn vrucht-baerders uyt ghewijt
 't*Nieuwlandt* schoon vruchten uyt, *Atropos* u ten spijt.
*Warnarts*²⁴ hoogh' neersticheyt, sijn lust, en sijne gaven,
 Die tot de Const-Goddin soo yv'righ hem doen draven,
 Dat *Faem* den last versoet, en heft sijn Naem int licht,
 Die toont hem hier oock by, in yver hy niet swicht.
Musa schorst dijn verhael, wint Tijt, *Faem* dees' schenct Cranssen,
*Venant*²⁵ en *Vinckeboons*, *Tingh-Nagel*, *Govert Iansz.*
Savrey die spijt Hyems, de Velden bloeyen doet,
 Soo schoon dat Natuer roemt hem t'hebben opgevoet.
 Hier volght *Abraham Vinck*, dies waert sijn Const doet blijckē,
Cornelis vander Voort de Statie comt verrijcken.
 Gheluck zy met hun al, *Faem* hare hoofden croont,
 En Amsterdam zy eer die dese rey vertoont.
 Van yeder Sté en vleck de Gheesten sich ontmoeten,
 Een yeder singht sijn loff, met Cranssen hem begroeten,
Vianen selfs uyt-reckt, uyt *Utrecht*, Utrechts eer,
Vianen die de Const ghecoosen heeft tot Heer;
Vianen vol van Gheest, om wiens lof-dicht te schrijven
Musae langht my een stift om die in 'tgout te drijven.

De

---

²² Pieter Lastman, Constrijcken history Schilder tot Amsterdam.

²³ Adriaen vá Nieulandt, Constrijcken history Schilder tot Amsterdam.

²⁴ Warnarts Constrijcken Schilder tot Amsterdam.

²⁵ Venant history-Schilder tot Amsterdam. David Vinckeboons, tot Amsterdam. Tingh-Nagel tot Amsterdá. Govert Ianszoon, Landschap-Schilder tot Amsterdam, Rolandt Savrey Constrijcken Landschap-Schilder, Abraham Vinck, Const-Schilder tot Amsterdam, Cornelis van der Voort tot Amsterdam, Adam van Vianen, Constrijcken Drijver tot Utrecht.

De wond'ren van sijn gheest die hy baert sonder endt,
 En connen op't papier door mijn vlerck sijn ghepent.
 De *Wal*²⁶ selfs sich verset, Zephir blaest 'tvlas daer henen,
 Windt 'tkemp en 'bastich tuygh het vrouw-volc om de beenē,
 Dat in het Spin-huys sit, Iochom verlaet het²⁷ werck;
 Volgt hier med' dese staet, en werckt een lof'lijck werck,
 Uyt Leyden *Boissens*²⁸ comt, wiens yver Const doet blaecken,
 Wiens Const hem zijnen Naem het wit van eer doet raecken,
 Met yver sich vertoont, met recht verschijnet hy,
 Dewijl de Const-Goddin soo wandelt aen sijn zy;
 T'wijl ick mijn vlerck versprey 'kvrees yemandt sal my laken,
 Dat ick den sin mijns Dichts den Leser niet doe smaken,
 Noch staeck dit langh verhael: den yver 'tselve doet
 Dat ick by yeder een sijn schaduw' malen moet.
 Doch vreesende den storm, de nijd'ghe warrel-winden,
 Mach ick in tijds het Zeyl een reefken gaen opbinden,
 En stueren naerder 'tLandt, eer dat den sin verdrinckt,
 Het oogherck, 'tmiddelpunct, 'twelck dit verhael omrinckt.
 Dees wercken soo volbracht, zijn Mantels ende vlercken
 Van sijn cier'lijke Tomb', waer aen ghy dees' saeght werckē.
 Dees' waerde Gheesten schaer, hier *Hendrick*²⁹ is de gheen
 Die zijne Tombe botst uyt witte Marmer-steen.
Henrick d'eer van ons Eeuw! die sietmet daer aen stellen
 Soo menigh Constigh beeld, te langh hier te vertellen.
 Siet *Abraham van Dorch*³⁰ die 'tbeeld van Was opricht,
 Dat in het scherpste oogh voor 'tlevē niet en swicht.
 'Tis of den gheest hem selfs waer uyt het graff gheresen,
 So duy'd'lijck ist ghemaect, daer schort niet aen zijn wesen
 Dan adem en verstant; d'oogh, en den gheest, steeds strijt
 Dat hy staet op den Sarck, en niet daer onder leyt.
 Wat schemert my 'tgesicht, wat helpt, 'tcan licht'lijck falen,
 In dese duysternis, ick soude meer verhalen,

Hoe

²⁶ Iochom uyt de Wael. Constrijcké Schilder tot Utrecht.

²⁷ T'Woort werck verstaet voor werck van Vlas.

²⁸ Cornelis Boissens, Schilder en Plaet-snijder tot Leyden.

²⁹ M. Hendric Constrijcké schulp. tot Amsterdam.

³⁰ Abraham van Dorch Constrijcken Botseerder tegenwoordich by de Conincklijke Maj. van groot Brittannié.

Hoe dat hy 'twelck ick weet, in 'tclaeſte van den dach,
 Van 'thooghe Britten-Landt den *Phoebus*³¹ buyghen sach,
 Met zijn Prins'lijcken ſtrael, om zijn Const recht te mercken,
 Oft een onſterf'lijck Mensch' met handen conde wercken,
 'tWelck dede den *Monarch*' door yver met de handt
 Tot proef van zijne Const 'twerck toetsen aen een cant:
 Oft oock gheen vel en was; soud' ick niet zijn bedroghen
 Die 'tvisioen van de *Faem* aenschouw met droeve ooghen.
 Wat wert daer niet ghebracht om dit werck te verrijcken,
 Wat heerelijck ghebouw heeft hier by te ghelijcken!
 Wat brengt hier *Drebbel* niet, *Naturas Troetel-kint*?
 Hier *Drebbel*³² meer dan Mensch', meer dan eẽ Mensch' versint.
 Hem die gheen Const ontbreeckt, die sich sou onderwinden
 Te swemmen g'lijck een Viſch, te vliegghen op de winden,
 Te stijghen tot de Maen, in d' Afgront van de Zeé
 Te zeylen ſonder Mast, Stuer, Riemen, Zeyl, oft' Reé.
 Comt *Archimedes* hier, comt alle hier te Schoolen,
 Comt ſuyght uyt desen Born, t'gheen eertijts was verholen,
 'tGheen noeyt geen Mensch en vont, al wat Natuer vermach
 Speelt *Drebbel* in 'tghesicht ghelijck een claren Dach.
 't *Perpetum Mobile* door sijn vernuft verkregghen
 Stelt hy op dese Tomb', tot teecken van een zegghen,
 Dat g'lijck 'tsich ſteets beweeght, dat g'lijckt gheen eyndt en heeft
 De ziel van desen Gheest by *Iupijn* eeuwich leeft.
*Steenwijck*³³ en faelt ooc niet sijn gonst hier te betoonen,
 Wiens naem de Const verrijct, wiens Cruyn de *Faem* wil croonen,
 Wiens Const mijn ooggh bedrieght, hoe dicht hy 'tmy aenbietet
 Soo dunckt my datmen noch aen Mylle verder siet,
 Met een bebloemde cleed wert nu dit beeld verciert,
 Den hoorn van *Amalthe* hem men'ghe vrugghen ſtiert:
 Twee Gheesten ſonder paer het daer soo Constich malen,
 Dat ick niet mijden can haer Namen te vertalen.

Die

---

³¹ Den Coninck Iacob ende den Prins.

³² Cornelis Drebbel Naturalist dienaar vā sijne Conincklijke Maj. van groot Britannié.

³³ Steenwijk cōstrijké perspecktif Schilder tot Londen.

Die veel zijn int 'tghetal, doch die niet zijn ghemeyn,
 Want *Ceres Breughel*³⁴ kipt, en Flora kiest de *Gheyn*.
 In sijner slincker hant den stift siet men nu stellen,
 Van wiens aerdighe cracht veel Platen u vertellen,
 De rechter wert verrijckt met eenen *Phoenix* schoon,
 Als d'eer sijns hoogste Const, en sijne dierste Croon.
 Daer staet hy seer verrijckt meer dan ick u can dichten,
 Meer dan de Penn', de Creon, oft 'tPinceel, can verlichten,
 Vervult is 'sMenschen oogh, maer toeft 'kvergeet voor 'tlest,
 De *Musen* richten op de gantsche heele rest.
 Van Cranssen van gheluck, die in den Hemel groeyen,
 En siet een Lely wit de spits sijns Tombs doet bloeyen.
*Frisius*³⁵ vol van gheest, schrijft, snijt, etzt t' zijnder eer,
 In 'tCoper in 'tMetael, dees' Consten voetster Heer.
Anaxsachoras swijcht, wilt *Simonides* roemen
 O *Musa*, Const-Goddin, gheeft hem een crans vol bloemen:
 Eert op een scheyden ginck, de weerde schaer versocht
 Dat yemandt met de veruw sijn beelt'nis botzen mocht:
 Waer op de Nymphē soet naer 'tschencken van hun croonen,
 Uyt 'tsoete Enghelandt een *Olivier*³⁶ vertoonen,
 Die hem verlichten sou, op dats' in hun ghesicht
 Steets hielden, die nu in *Atropos* banden licht.
 Veel doosjens claer van gout, men sach daer met verciereren,
 Vast met een snoerken wit aen haer swaen-halsen swieren,
 Daer hy ghedragen wert, ja somtijts tusschen bey
 De Borsten die gheen aerts te sien gheoorloft zy.
 En hop hun heyl' ghen Bergh by hun ghewijde Troonen;
 Sy willen tot sijn eer hem in 'tgroot doen vertoonen,
 Den Rabbi van dees' Const den cloecken *Mirevelt*³⁷
 Heeft op hun weerden Top sijn meester-stuck ghestelt.
 Gheeft *Clio* sijne ghift, die hy soo houd' in eeren,
 Dat Tijdt, noch Nijdicheyt, sijn naem noch Const sal deeren.

Abraham

---

³⁴ Breughel tot Antwerpen, en Jacques de Ghijn in s' Graven-Hage.

³⁵ Simon Frisius Constrijcken plaetsnijder ende Schrijver in s'Gravé Hage.

³⁶ Isaac Olyvier Constrijcken Verlichter onlanx tot Londé overleden.

³⁷ Michiel Iansz. Kóst-rijcken Schilder tot Delft.

*Abraham Vinck*³⁸ vereert het zijn *Urania*
 Den cloecken *Ravesteyn* beghifticht *Talia*.
Mereelsens d'eer van 'tSticht, en d'eer van dese Ioff'ren,
Uterpe sijne ghift seer mild'lijck gaet opoff'ren.
Cornelis vander Voort, *Terpsichore* onthaelt.
 En eert hem voor sijn gift, tot haerder eer ghemaelt.
 D'uytlandsche geesten weert, de Const-Goddin doet comẽ,
 En draeght spijt Hyems vorst, den *Somer* door te stroomen,
Erato hem ontfanght, *Erato* hy beschenkt,
 'tWelck doet dat sy sijn loff op hare snaren rinckt.
Caliope verblijft, naer *Blyden-Bergh* wil strijghen,
 Daer sy dees' *Abrams* vrucht op g'offert sal vercrijghen.
*Mytens*³⁹ brengt voor het zyn, gheeft het *Polymnia*,
 En *Boissens*; yv'righ schenckt sijn Const *Harmonia*.
Harmonia besluyt 'tverhael van dese Basen,
Harmonia, by hun haer pijpkens steeds moet blasen,
 Dat daer gheen haet en rijst, noch twist oft wreet ghebas,
 Want daer *Superi* is daer moet oock zyn een Bas.
 Hier heeft dan yeder een een waerdich ghift ontfanghen
 Hier heeft de weerde schaer het eyndt van haer verlanghen,
 En *Matham* comt oock in, seer mildelijck ghelaen⁴⁰,
 Met drucksels die noch versch zyn door de Pars ghegaen.
 Met een eensame stem daer droevigh sy uytborsten
 Het woordt; 'tgheen sy seer noo voor 'tleste lossen dorsten,
 Adieu het moet doch zyn, Adieu ô Phoenix waerdt,
 Wiens gheest by Iupijn leeft, en dijn Naem hier op d'aerd.
 Hier is 'tghesicht op 'teyndt, hier is niet meer te duchten,
 Hier is het al volbracht, hier rijsen op de suchten,
 Hier *Fama* brengt den sin, het merck en het verstandt,
 En liefde douwt my hier den vedder in de handt.

Maer

³⁸ Abraham Vinc cōstrijcken Schild. Tot Amsterdam. Ravesteyn constrijcken Schilder in s' Graven-Hage. Pauwel Mereelsen, constrijcké Schild. Tot Utrecht. Cornelis vander Voort, tot Amsterdam. Pauwel vá Somer, constrijcké Schilder tot Londé. Abraham Blyden-Bergh, cōstrijcké History Schilder én conter-feyter, jeghenwoordich tot Londen.

³⁹ Mytens, constrijcké Schilder tot Londé. Dirick Boissens, constrijcken Conterfeyter ende Bancket-Schilder, ieghenwoordich tot Londen.

⁴⁰ Jacob Matham, Plaetsnijder tot Haerlem.

Maer arme *Musa* ach waer toe zijt ghy ghecomen?
 Dat ghy een Swanen sanck in handen hebt ghenomen,
 Dijn Lierken en dijn Veers tracht naer een wreet gheluyt,
 Dijn bleeck verstorven Penn' die cnarst en rouwigh stuyt.
 Stort bitter-gallich traen, dijn Dicht 'tschijnt soeckt te weenē,
Clio wat's u gheschiet dat my springht voor de schenen?
 Sou wel d'uyt-Landsche reys vol sorghen en verdriet,
 D'oorzaeck zijn, sanck-Goddin, dat ghy so magher siet:
 Ick heb' u qual'ck ghevoet, Hoofschen schijn, sorgloos hope
 Is mijn *Circe* gheweest, en vloot die *Caliope*,
 De studi van te zijn een pratten Cortisaen,
 Heeft my vol ydel wint *Helicon* laeten staen.
 Om een Torts vol ghebrals, waerom veel Muggen vliegen,
 Die in dees glinst'rich schauw hun soo schielijck bedrieghen,
 Dat zy stuerloos betreen 'tdoolhooff daer d'ondeught sweeft,
 Om eenen yd'len Naem, die maer drie daghen leeft.
 Heb'ick u niet gheviert als'thoorde mijn Godinne?
 O aldergrootste schat! laet my ghenaele vinne,
Minerva waerde erff, schenckt my doch weer een lonck,
 En laet my van u licht ghenieten d'minste vonck,
 Dijn Godelijcke ghift! Waer uyt dat ick sal leeren
 Dat dijn glans, dat dijn staet, is 'trecht Hoff alder eeren,
 Daer Deughts Fonteyne vloeyt, daer sulck een glori sweeft,
 Dat al 'tgout van *Peru* daer gantsch niet by en heeft.
 Soo dat 'sMensch hooght ghewin en aldervaste erve
 Men pluckt uyt dijnen Hoff, ô heylighe *Minerve*!
 Soo leent my dan den draet *Ariadne* in de handt
 Dat ick dit Monster laet, en stijgh naer 'theyligh Landt:
 Daer dijn Naem wert gheviert, *Roelandts* sal u ghetuyghen
 Dat ik voor dijn *Altaer* ô Godin socht te buyghen
 Mijn reden en mijn Penn', hy can mijn eer voorstaen,
 Dewijl g'hem aen u zy als u Minnaer doet gaen.

De

De *Coninck*⁴¹ kent mijn Lier, die haer sanck niet wil laken,
 En sal in dijn vierschaer mijn yver niet versaken,
 Doch waer toe dient dit al, goetwillich ghy aenveert
 Die sich maer voor u buyght, en u met 'therte eert.
 Door yver brand' ick nu, g'lijck 'tblijckt dat ick wil Dichten,
 Maer 'tschijnt het droefheyt is die ick hier moet oprichten,
 'kEn heb' soo langhen tijdt *Parnassus* niet ghesien,
 'tScheen dat ick van zijn Top met voordacht wilde vlien,
 Om nu ghelijck een Clock die roestigh niet can gheven
 Dan een verstramt gheluyt mijn stemme te doen beven.
 'tIs 't*Fatum* dat my drijft; laet varen dan het Schip
 Tot 'tcomt in goede Reé, bevryt van Sijrt oft Clip.

H E T T W E E D E D E E L

G OLTIVS is 'tweerde woort, 'twoort dat mijn borst onthoude,
 'tWoort dat de ware *Faem* op 'tleft uytbrenghen soude,
 t'Woort daer al dit gheschrift g'lijck een rad rontsom went,
 Waerom mijn *Musa* sucht, en haren yver pent.

O *Phoenix* sonder paer! hoe sal ick van u schrijven?
 Wat wieken sullen my soo hooghe connen drijven?
 Hoe! sal een Swanen sanck nu claren mijn gheluyt?
 Wat vloet, vloeyt, vloeyt, ghenoch, om u te setten uyt.
 Had ghy doch met u pen' maer langhs de Aerd ghevloghen,
 Soo soud' ick met mijn vlerck u van verr' volgen moghen,
 Maer terwijl dat ghy rijst voor-by de Son en Maen,
 Vast clevend' op de gront van veer ick u sie aen.
 Ick volgh u met mijn ooghe, mijn Penn' die moet ick staken,
 Want haer macht is te cleyn om u naem groot te maken,
 'tWelck mijn wit niet en is, ghy leent van niemant niet,
 En g'lijck een *Phoebus* claer gheen helder als hem siet.

Ghedooght

---

⁴¹ Abraham de Coninc tot Amstedam.

Ghedooght my maer alleen dat ick van u sal talen,
 En dijnen waerden Naem in mijn Dicht mach verhalen,
Caliope misschien my weer sal comen by,
 En stueren my de handt t'uytsetten dijn weedy.
 Uyt yver spreek ick nu, wat strael sal soo claer blaken
 Die maer de schaduw moght van desen *Pharos* raken.
 Siet oft den scherpsten Gheest ten halven 'twerk verstant,
 De stralen van sijn Pen, zijn Circkels Passer-ront;
 Sijn trecken sonder eynd, zijn vluggh'en snelle veeghen,
 Die zijn Constighe handt bracht voort door eenen zeghen,
 Van u ô Const-Godin! met soo een schon cieraet,
 Dat 'tMenschelijck vernuft veer veer te boven gaet.
 Had' ick Orpheus Harp! dijn lof soud' ick doen clincken
 In 'tmidden van het wout, de Swaentjens soud ick wincken,
 Te comen by t'gheluyt, sy souden op hun vliet
 In 'tlaest van hun uytvaert t'saem queelen dit mijn liedt.
 O dat ick waer een Swaen! 'ksou al u veeren kiezen,
 En die Natuer my gaf vrywillichlijck verliesen,
 Had' ick een *Arents* borst! ick die oock kiezen wou,
 Om dat ick in de Locht alleene heerschen sou:
 Daer wild' ick steygh'ren op, soo hooghe soud' ick reysen,
 Dat ick voor niemandts vlerck ('tzy wie hy zy) sou deysen.
 Waer ick den *Phoenix* self! 'khongh mijn vlerck op den thuyen,
 Oft spreiden die te gheef op 'tsilv're *Harlems* Duyn:
 Daer soud ick over al u veeren vlytich gaarren,
 En voeghen die tesaem aen mijne eele aarren,
 Op dat ghelijck ick waer den *Phoenix* van de Locht,
 Dat ick des *Phoenix* vlerck van d'Aerde draghen mocht.
 Prijst prijst *Italia* u *Raephel* en u *Angele*,
 Duyts-Landt *Albert Durer* pocht *Vrankrijck* van *Bel Angele*.
 Ghy *Neerlandt* die nu voet soo menigh' gheest vermaert,
 Roemt vry soo veel ghy wilt, mijn Dicht is niet vervaert,

Te

Te meerder dat ghy pocht, te meer mijn Pen wil schrijven,
 Te meer 'twoort my ontvlieght, te meer den inct wil drijven,
 Al quaemt ghy hier ter baen ick soud' u vraghen al
 Wie dat hem doch beschaemt, oft hem naervolghen sal.
 Niemant can van Neree veel duydelijcker spreken
 Dan Schipper en Matroos, welck zijn de beste streken;
 Van 'tbuld'ren van 'tgheschut, hoe't in de crijch toe-gaet,
 En sich by *Mars* best hout, ghelijck als den Soldaet.
 Wat *Helicon* oock is, oft hy heeft hem gaen buyghen
 By 'thoefslachs claren Born, om van haer vloet te suyghen.
 'tRecht oordeel van een saeck uyt niemants mont best vloeyt
 Dan die daer van sijn jeught steeds sich med' heeft gemoeyt.
 Soo spreek ick dan met recht, de Minders selfs, die kennen
 Dat ick van jonckheyt af de Penn' hebb' connen mennen,
 En die daer in mijn tijdt sich med' gheoffent heeft,
 Verstaet oft ick wel weet wat arbeyt dat sy gheeft
 On d'alderhoochste Vaen van haren Top te halen,
 'tWelck my gheeft volle macht om van sijn const te talen,
 Daer hy den eersten is in dese stoute Const,
 Een *Phoenix* sonder paer, dit spreek ick sonder gonst.
 Dat sou *Rudolphus*⁴² ziel in *Elisæe* velden
 Ghetuyghen, soo't daer past, en van sijn weedy melden,
 Hem hoort het hoochste woort, vā hem quam d'hoochste eer
 Want hy groot Minder was, g'lijck des Rijcks grootste Heer,
 Noch duysent meer met hem die sijne stucken garen,
 Wiens Penne, handt, en Gheest, so snellick dede baren,
 Daer toe is sijne Croon de bloem sijns Cransken schoon,
 En sijn Graf-stift als trits, het spitsken van sijn Croon.
 Sijn Pen die heeft ghewrocht so menigh stuck vol wonders,
 Sijn Croone heeft ghemaelt soo lief'lick en bysonders,
 Soo meenich aerdich stuck sijn Graf-stift heeft ghemaect,
 Dat soo den Heer als 'twerck, tot eeren zijn gheraect.

Hy

---

⁴² Den Keyser

Hy heft met 'tpunct zijns stifts de Nijdicheynt bedroghen
 Soo dat de tongh' hem prees die hem eerst had' beloghen,
 En heeft ghenoech ghe'toont dat niet een grooten Naem
 Alleen in hem en was, maer dat hy wel bequaem
 De Daedt op 'thooghste had', daer hy, spijt zijn vyanden,
 Momus selfs swichten dé, door d'wercken sijner handen.
 G'lijck *Michiel Angel*⁴³ dé met sijn *Satyrich* beeldt,
 Waer med' hy cloeck en wijs zijn Rolle heeft ghespeeldt:
 Als hy't in d'aerd begroef, en 'tweer wert uytghevonden,
 Door *Angels* Nijders al, die stracks naer hem toe sonden,
 Op dat hy soude sien een beeldt dat onverwacht
 De schoonheynt van de Const in hert steen mede bracht.
 'tWas, hoe nou *Anghelaer*, dunckt u, soud' ghy 'tsoo makē?
 Soo mocht ghy naer dijn wensch aen eer, en Naem geraken,
 D'een seyde met hooghmoet, hanght vry u broeck daer by,
 Set vry dijn neus daer op, lonckt niet soo van ter zy,
 De Const is u te hoogh, gaet nu vry henen suchten,
 Maer *Angel* sprack verblijft, ghy Nijders wilt niet duchten
 Dat ick den Naem begheer te voeren voor de daet,
 Let nu eens oft mijn Merck daer niet ghesneden staet:
 En oft die constigh beeldt, 'twelck u soo hoogh doet roemen,
 Uyt yemant anders is, dan uyt mijn hant ghecomen.
 De Nijders onverwacht hy het ghelooven dé,
 Soo haest sy sloeghen acht op de verborghen sté
 Daer sijn Naem was ghestelt; soo hebben sy ghesproken
 Het woort daer *Angel* hem soo cloeck med' heeft gewrokē.
 Soo heeft mijn *Goltius* oock hun ooghen al verblint,
 En wiert van hen op 'tlest, spijt Nijdicheynt, bemint.
 Hoe hy een yeders handt wist constich nae te malen,
 Dat sijn werck 'tscherpste oogh der kenders dede falen,
 Wanneer hy menigh⁴⁴ gheest dé rijsen uyt hun zerck,
 En in sijn handen bracht hun leven en hun werck.

Hier

⁴³ De aerdige daet vá Michiel Angel.

⁴⁴ De naebootssinge vá ettelicke Meesters handelinge ver'toõt in sijne ses groote stucken.

Hier van ghetuyghen zijn, ses stucken, ses Iuweelen,
 Dien ick int eerste deel in schein'ringh heb' doen spelen,
 Met menigh ander werck, waer med' dat hy bewijst
 Dat hyse altesaem in 'tsijn te boven rijst.
 Maer saft, saft, arm ghedicht, vreest ghy niet hier 'tontmoeten
 Die fluyp-ziel, Nijdichey, zy cond' u soo begroeten,
 Met haren langhen tant, denckt vry dat's u naer aept,
 En met een vinnigh oogh dijn versen overgaept.
 Ick denck de Nijdichey wil Monsters noch verwecken,
 Als haer tongh' is ten eyndt om met ons al te gecken,
 Doch 'tis noch van gheen noot, dat lidt is noch soo sterck
 Dat sy de waerhey, claer brought dickwils in het perck.
 De weerelt schijnt door haer soo vrees'lijck te vererghen
 Dat 'teen ambacht wil sijn haer boose spits te verghen.
 Haer doodelijck fenijn vloeyt soo in yeders hert,
 Dat's in een⁴⁵ beeldt alleen niet meer ghevonden wert.
 En 'tblijckt, nu schier gheen tongh' is vry van hare cor'len,
 Nu haer zaet is verspreyt 'tis Const haer uyt te bor'len.
 Dewijl den cloecksten Gheest sy daeght soo dick' in 'tvelt,
 'kEn trecks my dan niet aen dat sy my oogh wat quelt.
 Neen, neen, spijt haren beck, mijn *Goltius* dien ick roeme
 Die voert met recht en reen de witte Lely bloeme,
 Daer *Fama* hem verheft, daer sy hem gheeft de Croon,
 En ciert hem sijne handt met *Phoenix* ved'ren schoon.
 Hoe wel den Nevel dicht de clare Son verduystert,
 Waer door d'Aerdt mottigh is, voor een wijl onverluystert,
 Soo mist hy van sijn licht daerom te meerder niet,
 Hoe wel men sijnen strael voor een tijdt niet en siet.
 Wert *Goltius* oock somwyl door Nijdichey verdronghen,
 Door Monsters in 'tverstant, door een deel Adders tonghen,
 De waerhey toont dat hy groeyt steers in meerder cracht,
 Te meer uytt' sijne Deught, de Camamilla slacht.

De

---

⁴⁵ Hoe men niet meer de Nijdichey in éé beeldnis en hoeft te Schilderen oft af te botzen.

De Crabben vint ghy veel ghetackelt aen de Rotsen;
 Soo oock de Nijdicheyte wil steeds de cloeckste trotsen,
 Sy laet den slechten sul vry sob'len in zijn baen,
 Dat g'lijck *Pighmei* cleyn slijt sijn tijdt met de Craen ,
 De *Faem* verheft sijn eer, en wil sijn Consten draghen
 Op glori vleughels wijt, bevryt van al haer plaghén,
 Sijn Naem, spijt haer vergift, sal houden d'eerste graet,
 Door dees' sijn Penne-Const, soo langh de weerelt staet.
 En al waer 'tschoon den schicht van hen die hem benijen
 Hem sijnen goeden Naem op 'tuyterst quam bestrijen,
 Soo sal g'lijck Phoebus licht, die meest zijn stralen schiet
 Dweers door een duyst're wolck, die hem het voorhoofd biet;
 Soo sal hy segh' ick dan, door men'ghe schoone stucken,
 Als stralen van sijn Const, de Nijdicheyte verdrucken,
 En sal ghelijck den Palm hoe meer men die beswaert
 Verheffen zijnen Naem, en maecken hem vermaert.
 In't midden van den damp, zijn stralen sullen blincken,
 En soo sal sijnen Naem op't uysterste doen clincken.
 Men sal sijn wonders sien tot in des *Keysers* Sael,
 In *Francken*-landt sal hy oock blincken door den strael
 Van sijn lief'lijck *Creon*, *Itali* sal selfs roemen
 Dat onder haer *Climaet* niet Raerders is ghecomen,
 Dan een seer constich stuck, van *Goltij* hant ghemaect,
 Dat in 'taensien van dien 'tscherpst oogh pal wiert ghestaect.
 Met groote wonderingh van sijne snelle streken,
 Van sijn seer stoute handt, waer aen niet schijnt t'ontbreken,
 Dan 'tlevén en 'tghevoel, om die te stellen cloeck
 In 'tgheene zijne pen sal baren op een doeck.
 'tSal in *Rudolphus* Sael wel claer en constigh blijcken
 Dat sijn Pen sonder paer voor 'tpinceel niet sou wijcken,
 Ia van *Apelles* selfs, want al 'tgheen dat hy maelt
 Was noyt vol opghemaect, oft he heeft wel ghefaelt,

Oft

Oft hy heeft wel in 'twerck gaen dit en dat uytwissen:
 Maer neen mijn *Goltius* cloeck die set het sonder missen,
 Die maelt het soo ghelijck ten eersten sonder maet,
 Dat al 'tgheen wat hy doet Ront als den Passer gaet:
 'tHerdoen en lijt het niet, oft yets weer uyt te veghen,
 Maer gaet ten eersten vast, met langh en snelle veghen
 Van 'teen tot 'tander eynd, hy maelt sijn werck soo net,
 Dat d'een noch d'ander treck in 'tminst sich niet en let.
 Dat sal oock *Badens* stuck, als 'them lust, connen toonen,
 Aen hun die *Goltij* naem in 'tNeerlandt willen loonen,
 Met loff, dat hem toe comt, van *Os*⁴⁶ oock toonen can,
 Door een cleyn strael sijns Pens wat hy is voor een Man.
 Meer die noch zijn verspreyt in verr' en vreemde Landen,
 Sijn Nijders sullen sy soo schutten op hun tanden.
 Als sy vol Aerdicheyt, vol Mergh, vol Constigh stoff,
 Tot aen 'tAutaer de Go'on doen reysen sijnen loff.
 Maer ach wat droeve sucht comt uyt dijn borst ghevloghen?
 Mijn teere sanck-Godin wat traen berst uyt dijn ooghen?
 Wat siddert in dijn Gheest? wat staect doch nu mijn Pen?
 Wat schort u dat ick soo terstont verandert ben?
 Mijn Penne cnarst en steuyt, ghy wilt wat nieuws verhalen,
 Dewijl ick sien ghy gaet een vreemt register halen:
 Waer toe soo groote haest, ey noch wat *Goltij* prijst,
 En met u witte vlerck hem hier noch eer bewijst.
 Ghy weyghert nu mijn beed' door dien 'tglas is verlopen,
 En dwinght my mijne pen in *Acheron* te doopen;
 Iaeght dan de vreught van hier, omcinghelt my met druck,
 Nu de Doot speelt haer Rol in 'teynde van dit stuck.
 De duysent-tonghsche *Faem* onlanghs hier quam ghevloghen,
 En had' met lampers swart haer Basuyn overtoghen,
 Die soo haest niet en was op 'tBritten gront ghestelt,
 Oft sy haer droeve maer heeft yeder een vertelt.

Recht

---

⁴⁶ Dirick van Os, tot Amsterdā grooten liefhebber van de Const.

Recht in Westmunsters Choor, (ghelijck het wilde vallen)
 Soo heb ick haer ghemoet, daer d'hooghe⁴⁷ Tomben brallen,
 Des weerelts pracht en bral, jae sijn verganck'lijckheyt,
 Die sich daer duyd'lijck uytt', in die daer zijn gheleyt.
 Iuyst onder 'thoogh ghebouw van uytghewrochte steenen,
 Voor dese Aerdtsche Go'on, en nu al t'saem verdwenen,
 Door *Atropos* ghewelt soo verr' uyt ons ghedacht
 Dat men niet dan een Tomb' en siet van al hun macht.
 Met dat's ons had in d'oogh begon sy dese reden;
 'kDenck dat ghy voor mijn Mied aen my niet sult besteden
 'tGheen nemen waerdich waer, want 'tgaet my selfs ter hert,
 Dewijl mijn bootschap is seer droevigh ende hert.
 U ooghen zijn gheset op 'tvoordoen van dees' Sercken,
 Op 'tcieraet van dit gout, ick denck' ghy cond' oock mercken
 Dat daer waer so veel Const, als cost en groot gheveert,
 Dat den werckman, en t'werck, wat vry meer waren weert.
 Dat daer het cloeck vernuft om een groot werck te stichten,
Coeberger had gheweest, of *Henrick* soud' oprichten,
 Het soo vol const sond' zijn, als sy zijn vol verstants,
 De Pilaers van de Const, en d'eer huns Vaderlandts.
 Dat nu veel Consten voed, en daer de gheesten crielen,
 Hoe wel daer *Atropos* som' streng' doet lichten d'hielen,
 Die om haer wetenschap, te leven waren waert
 Soo langhs als *Phoebus* streckt sijn stralen over d'aerdt.
 Een uyt d'Hollandtsche Tuyn nu seer onlanghs gheleden,
 De *Parken* ruckten neer, in 'tgraff sijn weerde leden,
 Twee voeten diep in de aerd, hy die hoorde te staen
 Seer hoogh als een Planeet, verr' boven Son en Maen.
 Het is een Gouden Gheest, waer van veel Gheesten roemen,
 Het is jae *Goltius* self dien ick u nu kom noemen,
 Den rooff van *Atropos*, vervoert uyt d'aerdsche Schaer,
Haerlem hout zijn ghebeent', en ick brengh'u de Maer.

Hoe

---

⁴⁷ De Tomben vá Coningen en Princen, in de Kercke van S. Pieter tot Westmunster, te Londen.

Hoe droevigh sy my is, mijn pen eer langh te peysen
 Door yv' righ roestigh Dicht in druck het sal beveysen.
 Voor antwoord' ick haer gaff, 'knam tot mijn pen de vlucht,
 En schoot de ooghen op, 'tscheen 'ksach noch door de lucht
 Mijn *Goltius*, edel Gheest, op hondert duysent veeren
 Van Arents opgevoert, die al 'tgheveer verteeren
 Van wat aert dat het zy, waer dat het sich by vint,
 G'lijck *Goltius* ved'r alleen al d'ander overwint.
 Ick dacht' in 'teerste Vers mijn clacht te laten hooren:
 Veel scharen van verdriet my quamen stracks te vooren,
 Doch *Musae* streeck het zeyl, en sprack niet haest en baert,
 Verstoort niet dit Climaet, maer wilt hem nae den aert
 Tot zijns Naems eer en loff, een Tomb' van Eer beschrijven,
 Doet sijn loff en u clacht t'saem door de wolcken drijven,
 Gheperst door dees' mijn hulp. Soo viel ick op dat pas
 Op 'toort, als voren blijktt, daer 'toogh noch vol af was.

H E T D E R D E D E E L .

Most ghy ô grooten Gheest, u stralen gaen verdrincken
 In een so duyst're vloet, ach most ghy so diep sinckē,
 In Doots vergeten poel, most so dijn heer'lijckheyt
 Dijn Const en wetenschap t'saem neder zijn gheleyt?
 Most 'twonder van Natuer voor *Atropos* soo swichten,
 O ghier'ghe *Parken* wreet, most ghy de leyt-Ster lichten
 Van men'ghe schoone Const, een claer springh-ader soet,
 Waer van ghy onverwacht ghestoppet hebt de vloet.
 Berooft ons al te wreet de Const, roem, eer, en crachten,
 En met een schetssen lach ons roept: hout zijn ghedachten.
 Dat ghy wist, wrede schaer, hoe weerdich dat hy was,
 G'hadt selfs de Go'on versocht te lenghen sijn Compas.

Waer

Waer toe Natuer had' g'ons dijn Meesterstuck ghegheven,
 En waerom helpt ghy hem so streng'lijck weer om 'tleven,
 Hy was alleen u roem, de Eer van onsen tijdt,
 Die tot verleden Eeuw' ghy schiept, soo 'tschijnt, ten spijt.
 Most ghy soo hoogh en verr' zijn stralen laten reysen,
 Om hem tot onser leet soo leegh' te laten deysen,
 Soo leegh' tot ons verdriet, tot uwe groote schandt,
 Waer aen men merckt dat ghy hebt een seer swacke handt.
 Ghy susters die men seyt te leven steeds in vreughde
 Op eenen heyl' ghen Bergh, schiept ghy hier in gheneughde,
 Cost ghy niet tot sijn hulp *Minerva* met u schilt?
 Ghy *Faunes*, pyper *Pan*, en ghy ô *Ceres* milt,
Diana met u Rey, u in slagh-order spannen,
 En had in sijnen noot de Parcken comen bannen?
 Mijn *Goltius* die heeft u soo menigh-mael gheert,
 Met uwe beeltnis soo Constichlijck vereert,
 Maer ghy ondanckbaer blijft, waer sal danckbaerheyt woonẽ,
 Als ghy ons al soo wreet gheen danckbaerheyt wilt toonen.
 En ghy *Perseus* cloeck ghy cost door 'tminnen-vyer,
Andromeda de Maeght verlossen van het Dier:
 Cost ghy hem met in noot oock cloeklick comen helpen?
 Om soo des Doodes macht in haren poel te stelpen,
 Had ghy maer met een vlerck ghecomen onbedruckt
 Ghy had hem met een handt de *Parcken* al ontruckt.
 Maer wat ist dat ick schrijf? wie heeft my wech ghetoghen?
 O *Musa* sacht, al sacht, waer zijt ghy heen ghevloghen?
 Ghy springt verr' buyten t'spoor, valt met u vleug'len teer
 Door droefheyt heel verwijckt in een seer troebel Meer.
 Wien isser die daer leeft die zijn *Fatum* can mijden,
 En wien can *Atropos* met list oft cracht ontglijden,
 Trilt niet al voor haer macht, oft dat meer als sy mach,
 Can yemant op zijn schilt wel weer-staen haren slach.

Och

Och neen wy moeten voort, als zy ons comt bestrijden,
 Soo haest, soo cort, dat sy schier gheen Adieu sal lyden,
 Iae niet een ooghenblick, als haren pijn maer roert,
 Soo moet hy reysen 'tzy oft hy den Rijckstaff voert.
 Oft groote *Diadem*, jonck, out, wijs cleyn, van staten,
 'tSy Rijckdom, Const, oft vreught, hy moet het stracks verlatē,
 Soo is des weerelts loop, gheen dingh hier durich blijft,
 Maer wat dat heeft ghegroyt wert wederom ontlijft.
 Dit groote *Al* van niet den *Al* heeft doen verschijnen,
 'tWelck oock tot niet weer sal vervallen en verdwijnen,
 'tHeeft al sijn middelpunt waert naer treckt, en naer aert,
 Den Gheest weer keert tot Godt, en 'tlichaem tot de Aerdt.
 Geluckich leeft die ziel die sich niet laet verwinnen
 Door 'tAertsch, aenlockingh' boos, maer s'Hemels schat wil minnē,
 Die 'tAerts als 'them begroet met sulck een hert besit,
 Dat wan' het hem verlaet 'tontroert hem 'thert noch lit.
 Iae sich soo reede toont het selve te verlaten,
 Als hy't wan't tot hem quam goetwilligh ginck omvaten,
 Het welck alst al om comt, men maer een Bobbel vint,
 Dat schoon is int ghelaet, maer niet en is dan wint.
 Dat licht daer henen vlieght, en moet ons doch begheven,
Atropos en den tijdt dien wert het al ghegheven.
 Campt *Musa* dan niet soo door al te grooten rouw,
 Noch vlieght niet g'lijck de Mugh in 'tgheen u schaden sou.
 Claeght claeght wel zijn vertrec, maer wilt hē niet weer wenschen,
 Want sijn g'luc niet en is hier by de aertsche Menschē,
 Daer hy nu is ghereyst veel hoogh'r als *Son* en *Maen*,
 Daer eer u selven wenscht, om al onheyl t'ontgaen.
Goltij ghy proeft het nu hoe ydel sijn ons haven,
 Hoe Princen selfs niet sijn dan aertsche arme slaven.
 Hoe dat den cromsten rugh die vol ellendt hier sweeft,
 In *Iovis* hooghe Chor meer dan een *Coninck* heeft:

Hoe

Hoe groot 'tgheluck daer is, by 'tgheen waer wy nae loopen,
 Die vlieden 'sHemels licht, en vroeten⁴⁸ Mollen hoopen,
 Den eenen voght hier *Mars*, waer van hy maectt sijn Godt,
 En d'ander viert *Neptun*, te halen roof en lot.
 Vol van 'tsoet *Bachus* sap, men gaet *voluptas* eeren,
 G'lijck *Sardanapalus* de ander wil regheeren.
 En koestert sich soo saft, tot hy wert en verval
 Voor *Bachus*, *Neptun*, *Mars*, een monster van ghestalt.
 Een Monster die de Grot van *Pluto* heeft vercoren,
 En die om 'tAerts ghemack, den Hemel heeft verloren,
 Gheluckigh is dijn staet, gheluckigh is dijn gheest,
 Die van 'taenschijn uws Godts de heer'lijckheyden leest.
 Die met u snel ghesicht 'twelck dijn handt Const deé baeren
 Door siet nu vol van vreught de Hemels rijcke schaeren,
 Het gantsche Hemels Choor, waer sulck een glori blinckt!
 Dat ghy op d'Aerdt noch Const nu nemmermeer en dinckt.
 O treckt mijn gheest tot u! mijn Godt, want uwe stralen
 My nu verfoeyen doen op d'Aerde meer te malen,
 Oft stort in my een vloet van dijne Hemels licht,
 Op dat sy t'uwert Eer wat mijn Pinceel verlicht.
 Waer⁴⁹ loopen wy al heen? het moet te *Romen* wesen,
 Indien wy in de Const hoogh willen zijn ghepresen.
 d'*Anticken* die sijn daer, menigh' daer reyst en teert,
 Doch die een Ezel gaet niet licht weer keert een peert.
 Met commer en ellendt en sorghe daer veel leven,
 Om eenen cloecken aert aen hare handt te gheven,
Goltij ghy waert oock daer, maer nu merckt ghy ghewis,
 Als dat de recht *Antic*, te *Romen* niet en is.

Het

⁴⁸ De Mollen maecken veel hoopkens op de Aerde en blijven in de duyster-heyte.

⁴⁹ Menighe heden-daeghs moeten al te *Romen* wesé, waer dat voor-waer de studi en de Fonteyne van alle Constē is, maer geraken meest daer so op den doelwech, dat sy Esels gaen, en Esels weder keren; ende andere lo door de inbeeldinghe van menighe bevelckte spiegels als de standen van Heydensche Goden, de boeleringen van eenen versierden *Iupiter*, wiēs grouwelijcke daden van min, in dese jonghe herssenen meer quaets doen, ende ghedaen hebben, dan oyt het licht verleydende druyven sap; ende brenghen meest al soo veel boosheyte met hun als Const, ende van Christenen die sy waren van *Vaderlant* reysende weder keeren door een Heydensche Transformatie *Epicuristen* dwargheesten.

Het isser seer vervalst, wat Goden daer oock blincken,
 Die voor den Goden Troon als vuyle Satirs stincken.
 'tZijn leugens en bedrogh daer is maer eenen Al,
 Maer een oprecht *Antic*, dry een-vuldich ghetal.
 Al wat te *Romen* staet 'tzijn hout en steene baken,
 Die onse Constenaers doen op den doelwech raken,
 En slib' righ hun de voet den Bergh doen struyck' len af,
 In t' Afgront in wiens Poel leyt eenen dwar-gheests graf.
 O⁵⁰ ghy leerghier' ge Ieught leert wel dees' Goden kennen,
 Maer went daer van u hert, u tonghen, en u Pennen,
 Dat sulck Heydensch ghebruyck met u niet op en wast,
 Op dat der Goden Godt, jaloers u niet verrast.
 Slijt niet dijn dieren tijdt om dees 'Af-Go'on te prysen,
 Noch doet die noch veel min in uwe schriften rysen,
 'tMisbruyck is nu so groot, dat dien is niet gheleert,
 Die *Saturnus*, *Iupijn*, *Sol*, *Mars*, *Neptun* niet eert.
 Die *Bachus* niet verheft, daer med' ons verssen cieren,
 En eeren soo veel Go'on, als wel de Heyden vieren.
 Poëten sonder Godt, men door sulck' Dichten vint,
 Wiens hers'nen swanger zijn vzn 'tgodtloos blinde kint.
 Wijs is hy, die sijn Tijdt wel nerstich can besteden
 In 'tgheen hem salich is, het wit van alle zeden,
 Die een onsterf'lijck Naem sich maect hier op de Aerdt,
 En krijght d'onsterf'lijckheyt in sijne laetste uytvaert.
 Waer sonder, ach wat's doch van al die groote Helden,
 Wat waer al hun ghebral, dat sy hun palen stelden
 Hun *staendaers*, hun *Tropheen*, tot aen des weerelts endt,
 En met een houten Paert *Neptunus* omgherent:

Wat

---

⁵⁰ Tot meniger Nederlâtsche Dichters, die van Christené schier in Heydenen verandert sijn hebbé de sulcke gewoonte aenghenomen van en deel, versierde Fabulen en quacken te lesen, dat sy harè tijt niet te costelijcken achten ommenighe valsche Goden te verheffen die van de Heydenen als waargheesten Sinne-poppen op Vastelavont-Feesten zijn opgerich gheweest, die niet allenlijck in hare Dichten verhalen, ghelijck die somtijts tot spot van de Heydenen wel slaechs vallen, maer een ghebruyck maken van die in het beginsel haerde wercken aen te roepen, waer door hun boosheyt uytmunt, hunne wercken alsoo belachelijck maecken als dese Goden van gheender weerden zijn.

Wat baet den *Perssiaen* de *Babilonsche* zielen
 Te hebben in sijn macht, wat baet dat hy most knielen
 Met sijnen trotssen Neck, en voor den Grieck soo bockt,
 Voor *Roma*, die hun al ten lesten noch opfloekt.
 O *Roma* wat zijt ghy? daer ghy waert 'sweerelts eere?
 En hare Coningin, de voester-vrouw en leere
 Van alle heer'lijkheit, daer ghy int Afgront leyt,
 En dat dijn⁵¹ uytvaert is d'onsterflickheit ontseyt.
 D'Onsterf'lickheit is meer dan een spits van ghedrachten,
 Het is het hoogst' gheluck daer wy naer moeten trachten,
 Wat baet het *Curcius* nu dat men van hem noch taelt,
 Daer sijn bedroefde ziel, in een Poel is ghedaelt.
 Had ghy *Apelles* Const *Raphel* en *Michel Angel*,
 Beseten in dijn macht, 'tgheen was in dit *Triangel*,
 In dees' volcomen dry, wat deught had' u ghedaen?
 Als onsen grooten Godt, dijn ziel niet had ontfaen.
 O *Goltius* leeft in vreughd', lat ons *Iehova* loven!
 Die ons hier neer begift, en heer'lijk maeckt daer boven,
 De *Princen* van de *Aerd!* de Broeders van sijn *Soon!*
 En sijne kinders weert, de erven van sijn Troon.
 Laet ons dan elck om strijt, naer deught en Consten stijghen,
 Waer door ons ziel en Naem, d'onsterf'lickheit vercrijghen,
 Dat wy niet schijnen 'tSchip dat gheen voetstappen laet,
 Wat Coers 'tghehouden heeft, als het de Zee verlaet.
 Maer wat de Deught oft Const ons mild'lijk wil toe rijcken
 Dat wy't tot Godes Eer, voor 'sweerelts oogh' doen blijcken,
 En volgen *Goltius* hier en oock (Godt gheeft) hier naer,
 Soo en heeft ziel, noch Naem, van 'tsterven gheen ghevaer,
 Maer⁵² ghy ô Eele *Nymph* ghy blijft nu sonder Maghen,
 Daer ghy van men'ghen Gheest, ja Vorsten wiert ghedraghen,
 Ghy blijft nu in den noot, wie strijt nu voor u Eer?
 Nu de Doot u ontrectt dijn Camper en dijn Heer?

Ghy

⁵¹ Den Tiber is alleé van Romé overghebleven.

⁵² Tot de penne Const

Ghy eele teeken Const, hoe sult ghy connen leven?
 Nu uwen Heer en hoeft u alsoo heeft begheven,
 Treckt vry denn Lampher aen, en leght die oock niet aff,
 Tot dat ghy neder daelt by *Goltium* in 'tGraff.
 Daer is gheen hop' voor u een ander Man te hebben,
 En moeght met *Penelop*' wel spinnen langhe webben,
 Want van al u Minnaers met recht gheen vint ghy wis
 Die by u rechte Man, te verghelijcken is.
 Ick weet daer men' ghe zijn, die u hert sullen quellen,
 En croes sijn in 'tghelaet, onweert u te versellen,
 Die veel doen met de mont, en niet eer sijn besuyst,
 Tot dat *Ulyssis* boogh sy krijghen in de vuyst.
 En comen daer cael af, u vlercken sy soo voeren,
 Ghelijck het scherm gheweer, vereert wert door de Boeren,
 Daer is wel yser in, het maecksel is een sweert,
 Maer dat sy daer met doen, is niet een oortjen weert.
 Niet dat ick schiet naer hun, die sich soo tot Const wennen
 Dat ghy die waerdich kent, om uwe vlerck te mennem.
 Dien ghy selfs daer toe coost, by *Goltij* uwen Heer
 Tot cieraet van dijn Naem, en strijders van u Eer.
 Maer tot een sot ghebroet, dat Constich is in t'blasen,
 Tot die, die van de Const, de luytste sullen rasen,
 Die 'tminste connen doen, die 'thebben in den beck,
 En meest hun dringhen voort als d'eerste aen den steck.
 Die zijnt die zijnt met recht dien ick als schuyffelboeven
 En Dieven van ons Eer, niet ly te laten toeven
 Oft jangh'len aen u zy, schaft die vry spijlich voort,
 En niet naer hun ghevley, oft naer hun roemen hoort.
 Alreé dijn bleeck ghelaet, ghetuyght dijn grooten rouwe,
 Ghy claeght 'tverlies uws Heer, en ick dij Weduw vrouwe,
 En mijdet niet alleen dees' Creesten dien ick noem,
 Maer sterft allenghskens uyt ghelijck een schoone bloem.

Van

Van haren struyck gheruckt, ghy merct daer zijn geen stralen
 Soo crachtich, die dijn Heer uyt het Graf connen halen.
 Ghy weent, ghy weent in ernst, ghy voert dijn rou met recht,
 Dewijl dijn heyl en hoeft ter neder is gheslecht,
 Daer ghy schijnt nu te sijn verloren en verlaten,
 En staet g'lijck in 'tghebit, van alle die u haten.
 Ick hoore soo mijn dunckt u Echo en gheluyt,
 En seght hoe groote vrouw? ist met u Rijck soo uyt.
 Hebt ghy my by de hant *Apelles* selfs ghenomen,
 Ghy *Zeuxces*, en *Pharaze*, en moet ick nu noch schroomen?
Parmensis vol van Gheest, en *Raphel* d'hoochste leer,
 Die hebben my gheviert, en deden groote Eer.
Heems-kerck, *Albert Duerer*, met *Floris* rijpe gheesten,
 My gonstich zijn gheweest, sy waren't die de meesten
 My hielden by de hant, was van hun al bemint,
 En nu val ick hier neer, en verdwijn in de wint.
 Ach 'kheb hun al tesaem al overlangh verloren,
 'kHeb soo veel door ghebrocht, mocht ick mijn uytvercoren
 Mijn laesten *Phoenix* waert niet houden, ach ick smacht,
 Verloren is mijn Room, gheen baet doet my mijn clacht.
 Ach droeve weduw vrouw, hoe wel dat dijns heyls scheidt
 Mijn verssen suchten doẽ, dijn rouw mijn clacht comt streydẽ
 Wiens schralen droeven loop u ten dienst wert ghestaect,
 Dewijle dat u wond op 'thoogste is gheraect.
 'tBeurt seldom dat 'tonheyl ons so tred' met de voeten,
 Oft corts eenigh gheluck ons weder comt begroeten..
 Ghelijck naer het ghewelt van eenen donder-slach,
 Den Hemel opgheclaert verthoont een soeten dach.
 Grijpt moet ô weerde vrouw, ick hoop ghy sult weer leven,
 Door hen die elck on 'tseerst u d'handen willen gheven,
 Om u te richten op, ey siet ghy wert ghegroet
 Van men' ghen cloeken borst, vat weder goeden moet.

En

En drooght u tranen op, comt reyckt hun toe u handen,
 Ghy sult naer schips breuck last, in goede haven landen.
 Wat hoe verwerpt ghy't dan, mijn dunct ghy schut het hoofd,
 Heeft al te grooten rouw soo haest 'tverstant gherooft.
 Denckt niet dat ick het ben, die u vermeet te helpen,
 Oft dat ick my inbeeld' u droefheyte neer te stelpen,
 En dringh my op 'tTonneel, neen ick hou my van cant,
 Tot dat ghy't my ghebiedt, en zeghent my de hant.
 'kEn roep u oock niet hier, van Const 'tis 'tRijck der blinden,
 Al waer ghy in den noot gheen hulpers sullet vinden.
 Men siet hier niet naer 'tbest, noch oordeelt nae de Const,
 Maer wat daer wert ghedan, dat is door louter gonst.
 Neen *Nymph*, neen 'tis niet hier daer ick u will onthalen,
 Te meer hire niemant is die met u vlerck can malen.
 Blijft op der consten oort, blijft in dijn Neerlandts Tuyn,
 Wiens vrome Beurgherij met cranssen ciert u cruyn.
 Daer zijn die, wien ick u tot dijn troost sal vertoonen,
 Niet minder vol van const, als weerdich uwe croonen,
 Ontfanght die minnelijck, die u haer jonsten bien,
 Soo sal dijn droefheyts storm in *Lethe* vloeden vlien.
 Ghy zijt op goede Ree, d'inwoonders u beminnen,
 En sult in tijdt van noot by hun trouw bystant vinnen,
 Sy kennen dijn weerdighe, van hare jonghe jeught
 Sy werden u Minnaers, en suyghen uwe Deught.
 Haer kennis ende reen u wercken wel doen gellen,
 By reghel van de Const maer niet by maet der ellen,
 Ghelijckt 'thier wel ghebeurt, het u niet belghien moet
 Dat Landt is eeren weert wiens Room u soo wel voet.
 Gheluck ick sien ghy reist, u tranen die verdrooghen,
 Dijn aenschijn weer becomt, verwenght soo zijn u ooghen,
 Van dees' dien ick u brengh' dees' seven sterren zijn
 Die vol van yv'r en Const, verlichten uwen schijn.

Ick

Ick stels' hier al by een, en gheen verschil wil maecken,
 Waerom ick hoop, sy my oock niet en sullen laecken,
 Dat ick den eenen voor oft d'ander achter set,
 Van afgunst zijnde vry mijn Dicht daer niet oplet.
 U comt alleen de eer hun weedy uyt te picken,
 Die met den Crans van eer, hun soo snel weet te pricken
 Dat sy hoogh steygh'ren op, waer door sy toonen wis
 Den welcken van hun al, den overvliegheer is.
 Siet uyt 'tsoet *Haerlems*⁵³ dal, daer dijn heyl is verdwenen
 Soo biedt u een de handt, d'welck staet met stercke beenen,
 Die cloeck en machtich is te richten u weer op,
 De gheen die door sijn Const, vermaert is op den top.
 Daer 'thoefslachs Beecksken vloeyt, so volmaect boven matē,
 Dat hy den *Maet-man* is, dien u niet sal verlaten.
 En g'lijck 'tschijnt oft hy rees uyt d'Aschen dier en waert,
 Van uwen *Phoenix*, die ghedolven leydt in d'Aerdt.
 Soo sal hy door sijn gift, dien hy men'ghe gaet leeren
 Veel Gheesten kweeken op, met schoone en cloecke veeren,
 T'wijl hy in 'tsterfhuys treet, als maetschap van dijn Man;
 Het niemant belghen wil, dat ick hem stel vooran.
 Hier comt u uyt den Haegh, vol van Const u ontmoeten,
 De gheen ghy overlanch met u gift ginckt begroeten.
 Siet *Nymph* het is de *Gheyn*⁵⁴, en sijne jonghe spruyt,
 Wiens Arents snelle vlucht al vry seer constigh uyt.
 Ick swijghe van sijn lof, den tijdt doer het hem winnen,
 G'lijck ick hem weerdich ken, dat g'hem in trouw soud' minnē,
 Voor Al sijns vaders handt, wiens lief'lijck Pinceels strael
Flora spijt *Hyems* cracht, doet blosen als Corael.
 Roept *Muller*⁵⁵ uyt den hoeck, 'tschijnt dat hy wil studeren,
 Nochtans moet hy dees' *Nymph* met sijne Const vereeren.
 Als *Phoebus* dalen gaet, dan ist eerst dat *Nox* rijst,
 Soo langh den Dagh d'Aerdt licht, hy ons sijn crachten wijst.

Laet

---

⁵³ Jacob Matham constrijcken Plaetsnijder tot Haerlem.

⁵⁴ Iacque de Gheyn, en sijne Sone Iacob de Gheyn, in s'Gravenhage.

⁵⁵ Iohan Muller constrijcken Plaetsnijder tot Amsterdá.

Laet *Iuno* soo men seydt, haer motten reghen dalen,
 Hy sal dwers door haer voght noch parssen sijne stralen.
 Waer toe stopt ghy den vloet, die de Const u verleent,
 En die *Natuer* u gaff, als 'tmergh van u ghebeent:
 Door-loutert van haer gift 'tis waer ghy deed' haer rijsen,
 En condert als ghy wilt u crachten noch bewijsen.
 Maer 'tschijnt ghy schoor-voet nu, pal staende in den tocht,
 Die u Heer maken cond' van 'tVeldt en van de Locht.
 De Swaentiens wachten u, wien best haer vlerck mach dragẽ,
 En in wien can ons *Nymph* doch hebben meer behaghen,
 Het is nu immers tijdt, waertg'in een Cluys ghegaen
 Den tijdt, dijn Gheest, en d'Eer, met recht u nu ontslaen.
 Op, op, springht uyt den slaep, laet dijn Pen weder vloeyen,
 Op dat so wel dijn Naem, als de Const schoon mach bloeyen,
 En reyckt haer toe dijn handt, siet hoe sy u be-ooght,
 En stapt u in 'tghemoet, rijst dan en voor haer booght.
Muller om-armt sy bly, die so constigh can malen,
 Dat ick om een scheel ooggh, soud dieper daer van talen,
 'tEen waer reen niet verheyst daer ick gheen doppen sop,
 Dap yemant my de schel sou werpen nae den cop.
 Wel *Nymph* wat seght ghy nu? dunckt u zijt ghy verlaten,
 Staet ghy nu in 'tghebidt, van die u veeren haten,
 Berooft van troost oft hulp, daer zijnder noch al meer,
 Die vol van lust en Const, vroom strijden voor u eer.
 Ick sals' u hier ten dienst in 'tcort by-een vergaren,
 En *Fama* sal hun Eer een yeder openbaren.
*Serwouters*⁵⁶ u bemint, die recht 'tlit heeft gheraect
 Van dijnen aeder soet, dies hem den Crans ghenaeckt
 Van uwe soete handt, laet het sijn hoofd ghenieten,
 'tGheschenk daer van en wil u nemmermeer verdrieten.
 De lieflijckheynt sijns Pen, sijn liefde en sijn vlijt
 t'Saem dienen uwe Const, en eeren onsen tijdt.

Gaet

---

⁵⁶ Pieter Serwouters, constrijcken Plaetsnijder tot Amsterdá

Gaet naer d'Utrechtsche schuyt, vyf uyren zijn gheslaghen,
 Vermaeckt u daer oock wat, daer vint ghy goede maeghen,
 Daer sal een Gouden Gheest⁵⁷ u rijcken soo de handt,
 Dat't u wel lusten sal te peyst'ren aen sijn cant.
 Den grooten *Pontifex*⁵⁸ (weert zijnd') om hem te wijswen,
 Hoe sijn gheest wiert gheacht, tot eeren hem dé rijsen
 't Welck hem soo edel maeckt, als hy is vol van Const,
 Van d'eerste in den Doel, daer 'twit staet van u gonst.
 En claeght dan nu niet meer, wilt u paruijck optoeyen,
 Meer als te voren sult ghy jeughdich hoogh'lijck bloeyen,
 En sult nu sijn gheert, gheviert van yeder een,
 Die aen u groene zy om 'tsteerst nu willen treen.
 Hier wert ghy soo verseurght om dat u niet sou falen
 Dat u nu niet ontbreckt, ja om 'tghetal te halen
 Van seven heel volmaeckt, den Hemel tot dijn heyl
 Seer mildelijck 'tverseurght, let eens oft ick hier feyl.
 O schoone Teecken-Const! ses Gheesten sijn beschreven,
 Van *Pas*,⁵⁹ besluyt van *Pas* het vol ghetal van seven,
 Van *Pas* patroon der Const, een cloecken vroomen Man,
 Dien ghy veel beter kent, dan ick wel Dichten can.
 Het welck men pen bevrijdt en staectt hem veel te prijsen,
 Daer sijn vlerck sonder hulp sijn naem ghenoech doet rijsen.
 Hy staet ghelijck den Boom die vol loofs groet de Lucht,
 Wiens tacken crielen van soo men'ghe soete vrucht.
Nymph zijt nu wel gherust, dees' sullen u bevryden,
 In noodt in teghenspoet, sy sullen voor u strijden,
 En setten uyt dijn Eer, 'kverheugh my in dijn staet,
 Dat naer soo veel onheyls 'tgheluck soo met u gaet,
 Ick sien u treyn verrijckt, en dat ghy wel te vreden
 Seer wel ontfanghen wert, vereert in d'hooghste steden
 Van 'trijcke Nederlandt, te meer van d'Amstels vliet
 Uyt yver een *Sybil*,⁶⁰ u hare handen biet:

Tot

---

⁵⁷ Hendrick Gout, constrijcken Plaetsnijder tot Utrecht.

⁵⁸ Den Paus Gouda Ridder maeckéde.

⁵⁹ Crispin vā den Pas, constrijcken Plaetsnijder tot Utrecht.

⁶⁰ Iouffrou Anna Roemer Visscher, tot Amsterdá.

Tot d'eer van uwen staet, dien ick schier vliet can noemen
 Oft mijn pen stort een vloet, om van haer Deughdt te vroemē,
 Waer den vloedt 'thoefslachs nat dat van *Parnassus* daelt,
 Ick had' haer voor dees' tijdt veel beter afghemaelt:
 Maer ach het is te brack, mijn verssen sijn vercrompen,
 Als een cromtonghs ghewas, niet beter sijn dan rompen,
 Sy sijn noch ongheschaeft, haer voeten niet en staen,
 Den yver stoot hun voort eer dat sy connen gaen.
 Doch d'wjl *Apollo*⁶¹ haer op *Parnassus* gaet leyden,
 Wat wil mijn schrael ghedicht haer op weerdy dan verbreyden,
 Het u ghenoech wil sijn, dat ick u toon de bloem
 De bloem van Nederlandt, wiens Naem niet sonder Roem
 En can sijn uytghedruckt, 'tis *Anna Roemers* waerdich,
 Die dijne Const bemint, en dijn vlerck stiert seer aerdich.
 Uyt jonst volght sy dijn staet, dees' Per'l u soo bemint
 Dat *Pallas* haer daerom hout voor haer liefste kint.
 Ey gheeft haer uwe hant, wilt haer paruijck vercierē
 Met eenen Crans van Eer, sy die u soo wil vieren.
 'kSlacht hem die yv' righ doopt sijn Pen soo diep in d'int,
 Dat als hy schrijven sal 'tswart sap den neb' verwint,
 Vermeestert hem de hant, besmoddert sijn pappieren,
 Doet hem weer op een nieu een verssen sin versieren.
 'tWelck my de streeck mijns vaert doet wenden nar de⁶² Cust
 Waer menigh Lootsman cloeck soeckt sijnen heyl en rust:
 Doet sijn vierigh ghebet, doch schou'wt het landt te naeckē
 Om in gheen schip-breucks last op 'therde sant te raecken.
 'tEn is gheen schippers cost, maer wel een visschers vreught,
 Der Godtheyts schepsel reyn, en spieghel van de Deught:
 Waer voor dat *Circe* swijght, had' ick *Orpheus* snaren
 Soo moght ick haren Naem, en loff alhier verclaren,
 Den wil eensdeels voldoet, soo mijn Lier niet en stuyt,
 Dees' mijn yv' rige Pen sal sijn *Uterpes* fluyt.

'kSchouw

⁶¹ Heynsius den Nederlantschen Apollo tot Leyden, Professor en Historieschrijver van de Coninlijke Majest. van zween.

⁶² Iouffrou Maria Tessel Schae, tot Amsterdam.

‘kSchouw het *Satirs*⁶³ ghelol, ‘ken wensch niet so t’uytmuntē,
 ‘kEn min hun spitsen niet, ‘ken tracht niet naer hun punten,
 Her past dien best op ‘thooft wien *Pallas* niet en voedt,
 Die in een duyst’re Grot van Beesten wert ghebroet.
 Reen dwinckt mijn crancke boot niet voorby te laveren,
 Ten sy dat ick een scheut laet dond’ren t’haerder eeren,
 O *Nymph* der teecken Const, dees’ dien ick oversloegh
 Van haer Crib’ af denck ick u soete veeren droegh,
 Vol Eele wetenschap die de Deught haer doet leeren
 Sal sy dijn staet, haer Naem, en haer gheslacht, vereeren.
 Sy mint en viert u hooch, ghy haect dat ick haer noem,
 En denckt, hoe can een Cust uytstetten mijnen Roem.
 Den Naem van eender Reé en Custe met behaghen
 Mach een goede Mannin als een *Emblema* draghen,
 Want g’lijck het Landt blijft staen, de schepen drijven voort,
 Die naer behouden reys t’buyt brenghen aen ‘tstrands boort,
 Naer veel verdriets en last en naer hun sorgloos slaven,
 Mat strijcken sy het zeyl, in een ghetrouwe Haven,
 Den Ancker wert ghelost, vol vreughden aen het Landt,
 Al waer den Lootsman bly omhelst sijn liefste pant.
 Het gaet alsoo met ons, naer dat de jonghe Iaren
 Eens ovre zijn gherunt, naer wy d’oncuysche Baren
 Van *Venus* troebel Meer wel hebben door gheswaeyt,
 Daer menigh met sijn Schip, op d’herde sanden waeyt:
 Waeght lichaem ziel en goet, in spijt van storm en winden,
 Het Zeyl van sijn moetwil gaet sorgheloos ontbinden,
 Soo wenden wy ons Reys, uyt yver, som uyt noot,
 Om in een vaste Ree, te stieren onse Boot.
 Daer ‘tAncker van trouw Min, met eendrachts stercke zelen,
 Niet lijdt dat storm, en windt, de liefde sou verdeelen,
 Ghelandt, ons Reys gheyndt, daer rust en vreughde uyt’,
 De soete Vrouw ons Reé als dan den draey-boom sluyt.

Hier

---

⁶³ De Satirische vuyle schamper onlijdelijcke ghesangen.

Hier vindt ghy Const-Goddin hoe *Tessel* u can minnen,
 En hoe den Naem haer past, ghy sult oock claer'lijck vinnen
 Dat *Anna Tessels* t'saem, twee *Nymphen* zijn in't cort,
 In wien den Hemel heeft de Gratien al ghestort.
 De Gratien vind' ick hier om dijn g'luck te voleynden,
 De derde is *Madaleen*⁶⁴, waer met dat ick sal eynden,
 Haer vaders Naem besluyt, van seven het ghetal,
 Van *Pas* sy dijn gheluck vol troost volmaecken sal.
 Als wonder van ons Eeuw', sy can vol Const bewijzen
 Dat *Fama* niet omsunts haer op haer vlerck doet rijzen.
 Vaert wel dan Const-Goddin, een *Phoebus* dij ontmoet,
 Die u als Bruydegom, vol vreughden u begroet,
 Bevesticht dijnen staet, gheen Nevel dy verduystert,
 Maer steeds te meer en meer dijn Eer en gift verluystert,
 Op dat dijn weerde Deught door Nijdicheyts ghewelt,
 Oft door de felle Doot, niet meer en wert ghequelt.
 Hier toe ghy Geesten cloeck, wilt yv'righ u betoonen,
 Soo sal de Const met Eer en winningh u beloonen,
 Laet sulck een Eele Const, doch lyden gantsch gheen last,
 Die in haer ouderdom, soo rijck in vruchten wast.
 En maect dat g'lijck men gaet om 'teed'le werc t'aenschouwē
 Dat steeds comt aen den dach, door gheesten die hun houwen,
 Aen 'tEedele *Pinceel*, soo oock men coom van weyds,
 Te sien uws Goddins staet, die sich noch toont soo weyts.

Mon Heur est en Gerbe.

F I N I S

---

⁶⁴ Ionckfro(u) Madaleen van de Pas tot Utrech(t)

Tot alle Constighe GHEESTEN.

Ick en dencke immers niet daer yemant sal zijn, die met recht my can qualick afnemen, dat ick den weerdigen Constrijcken overleden **HENRICUS GOLTIUS**, met dese reghelen ghesocht hebbe uyt te setten, ten zy dat sy dencken niet ghenoech gheseyt en hebbe, het welke ick seer gaeren bekennen sal, ende hun antwoorden, dat ick het overschot dat daer aen faelt, yemant anders overlaet, dien den Gheest rijcker zy, de Penne vloeyender, ende verselt met een oprechte Musa oft Poëtischen styl. Den welcken het door sijn daghelijksche oeffeninghe daer in met lichterder moeyte doen sal dan ick, die daer maer den tijdt in bestede, den welcken door den meestendeel ghebruyckt wert om (naer hun arbeydt ghestaect hebbende) hun rust en vermaeck te nemen, te meer de studie van andere Consten mijn soo te werk stellen dat ick gheen tijdt en hebbe om op den Bergh der Musen te climmen, om daer (alst hoorde) besprocyt te werden van haere heunich oversoete vloeyende aderkens, die hunnen oorspronck hebben in den ghelucksalighen Born der wijsheyt, het welke mijn soude (ghelijck een wel-ghemaecte Fonteyne) menighe liefflijke straeltjens doen uytbarsten, daer ick nu door yver gheparst ende ghedronghen, moet uytstorten 'tghene de Nature my verleent. Al dit, mach yemant segghen, en verontshuldicht my niet, noch en doet de nijdighe tanden het hert bijten niet op houden, niet meer dan het sommige baet, die wanneer sy een boeck ghemaect hebben, stellen voor aen een groote vorreden tot haerder verschooninghe, ende op het naeste blaetjen vyff of ses byterkens ende campioentjens teghens Momus, die voor den grootsten Coninck van de weerelt niet en swight, wat meer een Dedikatiken, aen den

eenen

eenen oft den anderen waerinne sy versoecken dat indien hunne wercken in de handen mochte vallen van hunne vyanden ofte bottemuylen dat hy hen eenen ghetrouwen Peter en voorstander in hun afwesen wilde zijn, wel wetende, dat den glants van sijne volcomentheden dese kesserkens soo sullen doen het bassen vergheten, als hare werken daer door verheerlickt soude wesen, en waerom is dit meest, om dat den goeden Auteur sijn werck swierende bevint wel een thien graden van de rechte streeck van onberispelijcke volcomentheyt, die in gheen aerts Bekeneel sijn wooningh noch sijn oorspronck heeft, het welcke hy met alle sijn voor-looperkens van verontschuldiginghe ende op-offeringhen niet verschoont, want ghelijck het in sijn macht gheweest is zyn werck te maecken, soo was het oock in sijn macht het huys te houden, wanneer hy daer soo veel onvolmaecktheden in siet, dat hy ghedwonghen is, sijnen Mecenas te hulp te roepen, die selden (al quam het te pas) de moeyte sal nemen sijn misslaghen op sijn schilt af te caetsen, daer wanneer het op een siften gaet, op hem in het minste niet en wert ghepast. Niet-temin ick en derf soo stout niet sijn, de goede ghewoonte van soo veel beroemde Auctoren te verachten, maer alleenelijck wil segghen, dat de zoilisten haere fenijnighe stralen niet en laten uyt te schieten, om sommighe wel rijkende bladerkens die voor aen den boeck staen. In sulcker voeghen, mocht ick oock sal men segghen mijn werck te huys houden, door dien ick oock bekenne het soo onvolmaeck is, ghy lieden sult mijn toelaten, dat ick noch vriendt noch vyandt mijns selven hier in sal zijn, ende verleenen mijn plaets voor een eenighe verontschuldiginghe, die niet-temin de misslaghen die daer souden moghen in zijn, niet en soecke met mijn selven (ghelijck men ghemeynelijck seyt) in de voorbaet te maecken in 'tkeckelen te verschoonen, want ick niet soo opgeblasen en wensch te wesen, niet te dencken, dat by de schoonste bloemen wel oncruyt wast: Alleen beminde Lesers, ende liefhebbers, wilt middelmatich met mijn handedelen, ende laten de volghende reden u voor voldoeninghe zijn,

Den

Den waeromme dat ick dese mijne onvolmaeckte poesie in het licht hebbe laten gaen alleen enckelen yver is, dien ick totte Conste draghe, ende de Eere die desen Phoenix weert is, yver die mijn dwongh de pen in de vuyst de nemen, cost ick niet veel, om ten minsten wat te segghen, van hem wiens Doot ick soo beclaghe, dat den besten van u allen my niet daer lichtelijck in overtreffen sal. Het welcke u Constighe Gheesten een spieghel zy, om altijd van uwen naesten wel te spreken, te meer van de gheen die met u in een Const sich oeffenen, ghelijck ick, soo ick het selver segghen mach van de Const zijnde, mijn tijdt niet te costelijck en hebbe gheacht om de penne tot sijnen dienst te besteden. Oock inghesien hebbende dat van so vele montsluyters die meest de Gheesten aenhanghen, (ghelijck de Catte de Candelaer om het gheniet van het smeer doet,) gheen van allen is gheweest, die hem ghedachtighe eer-looninghe soude aengheboden hebben, u Haerlemmers tot weynighe eere verstreckende dat ghy sijne stralen gheniet, ende 'tLichaem in de aerde hebt ghedouwt sonder dat yemant lesen can waer hy leyt, hebbende onder u soo weynighen yver gevonden, dat ick tot Meurs toe hebbe moeten gaen, om dese verskens te doen drucken, die hem al over de twee Iaren sijn opgheoffert gheweest, tot bewijs van mijnen yver, ende wedergeldinge die sijne volmaecktheden weerdich sijn gheweest, trachtende veel eer diens lof te singhen die gheen ghelijck en heeft, dan met de ghemeyne rest de mont toe te sluyten, dien sy open doende sijn eerder gheneghen 'tfenijn haerder ghemoet uyt te spouwen, dan te spreken naer den bant der liefde.

Het is hedendaghs soo verre ghecomen, dat men van malcanderen wel te spreken gheen ghebruyck meer en mackt, ende die nu maer best verachten can, die meynt, dat hy sijn saecken daer door te beter sal uytrichten: Siet Clappers hoe Pallas u afschaft, ende denckt niet dat daer een prijs ghestelt sy, wien best malcanderen verachten sal, ghelijck het een Eer is ende Godelijck wel sprekende te sijn. Daerom laet sulc een vileynich fenijn, uyt dat cleyn lidt niet vloeyen

de

de welcke uwe ziele (die voor Godt soo weert is) verdoemen mach, ist dat ghy u soeckt groot te maecken, weest so niet verdoolt dat ghy het sout meynen te doen met een ander te vercleynen, de Const en comt niet uyt de mensch, noch en is niet voor een mensche alleẽ; Maer alle goede gaven comende van boven van den Vader des Lichts⁶⁵, zijn voor alle die daer yverigh naer trachten. Dat ick hier wat derf van schrijven, de ervarentheyt van dit pestilentiael fenijn op d'een ende d'ander te hebben sien spouwen, gheeft my daer van macht ende vryheyt: voor mijn deel ick en wil de stormen die my de sotte nydighe clapachtighe tonghen hebben aenghedaen, hier niet ten toon setten, want het mijn wit niet is, alleene trachte mijn GOLTIUS voor te staen, met wien ick begonst hebbe ende met wien ick wil voleynden: willende de constighe Gheesten ghebeden hebben soo wel sijn Naem in eeren te houden als sijne Consten hem onsterffelijck hier beneden ghemaect hebben, ende ghelijck GOLTIUS is den eersten Phoenix in dese Penne Const gheweest, dat nu elck om het seerste trachten wil om den lesten te zijn, ende sich niet willen inbeelden een cleyne eere te wesen sijn voetstappen naer te volghen, die men alsoo moeyelick vinden sal als onmoghelijck over te treden; ick achte daer sommige wel soo opgeblasen sullen zijn, die het tot een cleyne actinghe sullen trecken, dat ick haer achter aen by Goltius oft tot de Eere der Teecken Const in sijn eer Dicht begrepen hebbe, die denck ick alsoo lief hadden dat Goltius naem oock begraven waer, als dat men van hun naem alleen een gantsch boeck vullen soude, het welcke ick dencke beyde noyt zijn en sal, indien sy daer niet in en willen staen ick laet hun seer willigh toe dat sy hare namen uyschrabben, ende hun beter doen blijcken dan ick ende de Const hun ghekent hebben. Oock wil ick alle anderen dien ick daerinne verhaelt hebbe bidden mijn goet gonstighen yver voor lief te nemen, die alsoo tot haerlieder ghedaen is als ick die alleen een yeder in t'bysonder meer weerdich achte dan mijn Penne uytdrucken can, ende al ist saecke dat ick van den eenen somtijds breeder verhael als van den an-

deren

---

⁶⁵ Iacob 1. Vers 17

deren dat het hun niet belghen wil, want mijn scopus en is niet gheweest in soo cleyn begrijp soo wel hun Eele ende uytghekipste wetenschappen, als hun weerdighe Namen naer hunne groote verdiensten ende weerdijen af te malen, alleenlijck door dien het een stuck was waerinne sommighe Naemen wel slaechs vielen heb ick in het voorby gaen van ettelijcke maer een voncxken doen tintelen.

Willende oock menighe andere cloecke Baesen die daer niet in verhaelt en zijn ghebeden hebben, dat sy het hun niet aen en trecken dat ick haer schijne voor-by te gaen, ende haer laten dese reden ghenoeghen, dat het stuck in dese weynighe blaeren begrepen hun allen niet by-een en verheyste; oock dat ick gheenen Carel van Mandere en hebbe ghedacht naer te bootsen, ende al hadden daer sommighe meer connen inghedronghen werden, soo heeft my de vreesse van het hun niet te pas te maecken doen achterlaten, men siet noch daghelijcx hoe van Mandere mishandelt wert ende voor looninghe van sijnen arbeyt, het fenijn van quade ghemoeden moet voelen, hoe hy om ende wederom ghetommelt wert, den eenen om te sien oft hy daer hoogh ghenoech in uytgheset is, den anderen, om te sien wie voor oft achter staet, den anderen seyt van Mandere mocht beter ghesweghen hebben, het welcke dencke ick op dese reghelen ter eeren Henrici Goltij gheschreven is, oock al ghespoghen sal werden, den goetaerdighen ende verstandighen sal ick alleen met goet bewijs soecken te voldoen, ende wat belanght den keeckelachtighen berisper, die laet ick vry sijn ganghen gaen tot dat by moede wert.

Eele overvlieghers van de Schilder Conste, die in dese Eeuwe soo bysonderlijcke in ons Nederlandt uytmunten die de aenghenaemheyte van al wat het Pinceel bysonders in sich heeft met het uytghekipste schoon voordoen van coloreringhe voor een yeder nu ten toon setten, tot de eere van de Const, de plaetsen uwer gheboorten, ende gheslachten, ick en twijffel niet, wanneer yemandt ghelijck de Spinne

uyt

uyt mijne verskens een valschen sin pluckte dan ick wel voor hebbe dat het gheene --k tot Goltius eer soude ghemeynt hebben te schrijven (door hem hoogher te verheffen dan hy het weerdich soude zijn,) sijnen Naem eerder tot spot soude keeren, het welcke ick niet verhoeden en can wanneer de Nijdicheydt in den Rechter stoel sitten soude, ende dat de valscheyt ende leugens Keyserinne van s' Mensche ghemoederen sijn, maer voor de onpartijdighe herten sal ick met reden sijn Eere staende houden, oock wanneer ick de stouticheyt ghebruycke v.l. allen soo vele daer in verhaelt sijn in een schijn van aen sijne Tombe te werck te stellen, daer Goltius in sijn leven u.l. allen liever ghearesteert hadt, (indien ghy lieden niet en wildet toeven) om u.l. allen Eer aen te doen: daer van vinde ick goet eer het my ghevraeght wert op te antwoorden, om gheen oorsaecke te zijn dat yemant qualijck dencken soude, als mede daer op, wanneer ick verhale dat sijn weerdye voor Raepel, Angel, Albert Duerer, ende menighe andere niet zwigheten en soude, ja dat hy in 'tmidden van hun allen eenen Phœnix is van de voorgaende Eeuwen, ende voor de leste schier gheen aschen ghelaten heeft om eenen anderē weder op te kweken, indien hem dit yemant aen treckt, ende daer door eenen brandenden yver doet uytbarsten, mijn logenachtighe letteren sullen wel gheluckich zijn, dat door het drucken van dien de Palme van hare Deughden sullē so opghewassen wesen: Op het uytstetten van sijne weerdye sal ick eerst antwoorden, dat ick niet en twijffel oft eenighe van u allen en moet bekennen het gheene ick van hem geschreven hebbe⁶⁶, waneer ghy lieden daer op let, dat ick niet verder en vlieghe dan de vlercken van sijn Pen hem draghen, hebbende den loff van sijn Pinceel voorby ghegaen ende ghelaten aen yemant anders om daer van te spreken met meerder yver ende beter meyninghe dan ick wel soude connen ghedaen heb-

ben

---

⁶⁶ Rubens Breughel van Balen ende sommige meer in Holland zijnde, werdē rijsende van Haerlem vā Goltius en andere gheesten derselver Stadt in eē Dorp (hun boerighs onbekent toe ghemaect (h)ebbende) (g)earsteert om de Edele Gheestē (na)er aen te (d)oen, ende (o)m voor (h)et leste (u)yt eenen (u)nbeveyns(t)en boertighen Roomer malcanderen de Vrienschap ende de foy toe drincken.
Nota dat dit stuck van Goltij niet en spreeket, dan in sijn Penne-Const, daer hy eenen (su)per Magister in was.

ben, de welcke Penne-Const in hem so volmaect is gheweest, dat ick voorseker ben, indien Raepel uyt het Graff gheresen hadde ofte hy hadde hem sijne Constighe Pen ontleent om wonderen mede te baren, oft Raepel hadde Goltius by de handt ghenomen om wat van sijn quint essentie uyt de Pen te laten loopen, het welcke ghevoeght zijnde by Goltius handelinghe die gheen ghelijck en hadde, hem soude doen dragen hebbé een dry dobbel Croone van super Magisterschap. De overghevlogene Eeuwen, en hebben sijns gelijk niet vertoont, ende dewijle dat hy is den eersten van de onse, soo waer het soo mijn dunckt een groote ondanckbaerheyt, ende onachtsaemheyt dat men sijnen Naem ende de gaven Godts die in desen Gheest ghestoort waren sonder aenmercken soude hebben laten voorby gaen: Dien ick aenmerckende hebbe ghetracht uyt te setten niet soo veel als die weerdich waren, maer soo veel ick cost sonder in eenigh deel de Eere te raecken van de gheen die met het Eedele Pinceel omgaen, maer hebbende hem inghesien verrijckt gheweest te hebben, met sulcke bysondere giften, hebbe hem met vryer herten derven setten in de plaetse daer de Rabis van de Const hem niet licht uytstoten en sullen: Ten tweeden dencke ick niet, dat daer yemant van u allen can zijn, die het in 'tquade can nemen dat ick soo vooren verhaelt is, beschrijve yeder een Goltius⁶⁷ met sijn arbeyt te comen vereeren, het welcke een Poëtischen ruyckerken is, waer dese bloemkens connen uytghelesen werden, te weten dat soo eenen weerdighen Gheest van menighe bemint ende gheacht zijnde gheweest, wel een heerlijcke Begraefenis verdient heeft, ende dat dese Constighe Gheesten niet alleenlijck met de handen sijn Tropheen helpen draghen (de welcke sijn loffelijcke wercken zijn,) maer sonder datmen die daer toe dwinght goetwillichlijck het met hare herten ende tonghen doen, in den Tempel van eeuwighe ghedachtenisse.

Dese redenen goede ende Constighe Gheesten, dencke ick sullen v.l. voor voldoeninghe verstrecken, ende in het goede ghenomen werden

---

⁶⁷ Den sin vā mijn ghedichte.

*dende wensche, dat uwe Gheesten beyde in Hemelsche onvergankelijcke ende tijdelijcke gaven verrijckt moghen werden, ende dat een yeder trachten wil alsoo wel die te beminnen, de welcke met de Const omgaen ende begaeft zijn, als sy de Const in haer selven doen, op dat sulcke Gheesten die soo bysonderlijcken verrijckt zijn, de schandelijcke vleckte van Nijdiceyt in hare bosemen niet en draghen, ende alsoo moghen sijn ghereynighde vaten tot Godes eere, ende spieghels waerinne de boosen moghen schaem-root werden:
Uyt Londen:*

Den al uwen goetgunstighen.

Balthasar Gerbier.

